

Bestuursmethodiek

Brandveiligheid voor Jeugdzorg & Zorginstellingen

Voor Toezichthouders en Raden van Bestuur

Van de auteur

De wil om deze bestuursmethodiek te schrijven is groot geweest. Des te groter zal mijn beleving worden om het rendement van de totale brandveiligheidszorg volgens de aanpak van de bestuursmethodiek ten gunste van patiënten, bewoners en medewerkers van de jeugdzorg en zorginstellingen te mogen ervaren.

Ik ben in de gelegenheid geweest mijn verhaal te schrijven en dat is mij gelukt door de steun van velen, die in mij geloofden. Ik ben hen veel dank verschuldigd. In het bijzonder wil ik hier noemen: André Bode, Jan van Egmond, Heleen de Goeijen, Tjitske de Haas, Dik van Starckenburg, Willeke van Staalduinen en Jaap van der Zijpp.

Samen blijven wij een ieder op zijn of haar manier betrokken bij het ten goede beïnvloeden van een brandveilig verblijfsklimaat in de jeugdzorg en zorginstellingen in Nederland.

Bestuursmethodiek

Brandveiligheid voor Jeugdzorg & Zorginstellingen

IbMZ

Voor Toezichthouders en Raden van Bestuur

Voorwoord

Voor u ligt de Bestuursmethodiek Brandveiligheid voor zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen, een handreiking voor toezichthouders en bestuurders. Het wordt aan u beschikbaar gesteld in navolging van de door het ministerie van VWS gevraagde noodzakelijke aandacht voor het dossier brandveiligheid. De methodiek is ontwikkeld door lbMZ onder het motto “voor de zorg, door de zorg” en richt zich dan ook primair op de voorzitters van de Raad van Toezicht en de leden van de Raden van Bestuur van een zorginstelling. Met nadruk en op deze leesbare plek bevelen wij u aan van de inhoud van dit document goede nota te nemen.

Het oogmerk is primair te komen tot een gestructureerde aanpak van het nieuwe denken over via het maken van gerichte keuzes en het nemen van besluitvorming tot het besturen van de brandveiligheid in de zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen.

Dienend het ultieme doel om te zorgen voor een brandveilig verblijfsklimaat voor patiënten, bewoners en medewerkers blijft u met voorgehouden wijze in dit document in alle toonaarden aanspreekbaar voor iedere gebeurtenis, die toch onverhoeds kan plaatsvinden. Op zich prima. Risico's zijn en blijven er altijd. De mate waarin is te beïnvloeden. Uw betrokkenheid bij het dossier brandveiligheid en de overdracht van bewustwording hieromtrent aan alle medewerkers van de zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen stelt u in staat jaarlijks een zogenaamde “in control statement” te verkrijgen.

Toezichthouders en Bestuurders van zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen in Nederland.

U bent nu aan zet!

Delft, mei 2010

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Fred Zaaijer', with a long horizontal stroke extending to the right.

Fred Zaaijer MSec RHB
Hoofd lbMZ

Inhoud

1	Samenvatting	6
2	Introductie IbMZ	10
3	Inleiding	14
4	De Toezichthouders en Bestuurders	
	Raad van Toezicht	19
	Raad van Bestuur	20
	Eerste Managementlaag	21
	Zorgbrede Governancecode	21
	Het beschikken over gestructureerde aanpak totale brandveiligheidszorg	22
	Jaardocument Maatschappelijke Verantwoording	22
	Het verdienen van een in control statement & een document vastgesteld rendement	22
5	De referentiekaders	
	Eigen geformuleerd beleid	25
	Wet- en regelgeving, informele en interne regelgeving zorgsector	25
	Convenant Zorginstellingen en de Regionale Brandweer	26
	Documentenboek Besluit brandveilig gebruik	26
	Interne Noodorganisatiestructuur (INO) & Zorginstelling Hulpverlening (ZiHv)	27
	Ontruimingsplan NTA 8112-6 Gezondheidszorggebouwen	28
	Planontwikkeling bij verbouw of nieuwbouw	28
	Basisdocument Veiligheidsonderzoek & Inspectie	28
	Basisdocument Opleiden & Oefenen	29
	Marktpartijen met onderzoeks- en bepalingsmodellen, checklists	29

6

De brandveiligheidsniveaus

Basisniveau	32
Brandveiligheidsniveau I	34
Brandveiligheidsniveau II	34
Brandveiligheidsniveau III	35
Brandveiligheidsniveau IV	35

7

Leeswijzers

Interne Noodorganisatiestructuur (INO)	38
Veiligheidskring/veiligheidsketen en de interne hulpverlening	40
Risicodiagram verstoringen zorgsector	42
Externe betrokkenen	44
Niveaus zelfredzaamheid met duiding instellingen per categorie	46

8

Bijlagen

Voorbeeldplattgrond met risico aanduiding in de gebouwen	52
Overzichtslijst zorggebouwen met specificaties	53
Relevante wet & regelgeving, informele en interne regelgeving	54
Overzicht betrokkenen en verantwoordelijkheden binnen de zorginstelling	56
Overzicht opkomsttijden brandweer	58
Collage van dia's presentatie bestuurscongres zorgsector	60

Samenvatting

1

Recentelijk is er veelal incident gestuurd aandacht gegeven aan het aspect brandveiligheid in de zorgsector. De vele honderden binnenbranden in zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen op jaarbasis (bron CBS 2008: 907) en dit al decennia lang leidt regelmatig tot bijstelling van wettelijke kaders en het nog meer inbrengen van technische en organisatorische brandveiligheidsmaatregelen. De mate van brandveiligheid kan en zal hierdoor (kunnen) toenemen.

Onderzoeken van de Inspectie voor de Gezondheidszorg en de Onderzoeksraad voor Veiligheid naar branden in zorggebouwen benadrukken, dat de borging en bewustwording van de totale brandveiligheidszorg in veel instellingen beter kan. Deze feitelijkheden kunnen toezichthouders en bestuurders niet meer ongemoeid laten en dit in referentie met het voorhanden hebben van een intern risicobeheersings- en controlesysteem, kortweg het is de zorg/jeugd zorg en schippersinstellingen aan te bevelen te beschikken over een beleidscyclus Securityzorg en Veiligheid.

Deze bestuursmethodiek beoogt de voorzitters van de Raden van Toezicht en de Raden van Bestuur van zorg/jeugd zorg en schippersinstellingen een realistisch hulpmiddel te bieden en te voorzien in de behoefte om de totale brandveiligheidszorg op juiste wijze invulling te geven. Op inhoud zijn hiervoor in dit document onder meer de diverse aspecten opgenomen, die de technische, materiële en organisatorische kant benadrukken.

De afgifte van benodigde vergunningen, zoals de Bouwvergunning en de Gebruiksvergunning vormen weliswaar het uitgangspunt, maar worden verder aangevuld met als kern de op risico gebaseerde benadering ervan en dus niet alleen op basis van regelgeving. Het is vooral niet de opzet om in deze bestuursmethodiek diepgaand de “fire safety engineeringachtige zaken” te benoemen en daarom blijft het beperkt tot een aanduiding en een korte beschrijving ervan.

Specifieke aandacht en vermelding in de bestuursmethodiek zijn de te vervullen rollen van de toezichthouders, de bestuurders en de leden van de eerste managementlaag. Verder worden met een opsomming en toelichting van referentiekaders een werkingssfeer en het voeren van een bepaald beleid voorgelaten, dat is afgestemd op formele en informele regelgeving.

Het aangaan van een convenant met de Regionale Brandweer, de wijze hoe te komen tot het aantoonbaar beschikken over een vastgestelde structuur van de totale brandveiligheidszorg, de aanpak van het opzetten van de Interne Noodorganisatiestructuur (INO) en het goed procedureel ordenen van de brandveiligheid (voorbereiding en ten tijden van) bij verbouw en nieuwbouwprojecten worden ook toegelicht.

Significante basisdocumenten rondom opleiden, trainen en oefenen en het periodiek in opdracht van bestuurders (laten) instellen van veiligheidsonderzoek & inspectie worden op hoofdlijnen toegelicht.

Het beschrijven van de allesbepalende brandveiligheidsniveaus in deze bestuursmethodiek maakt het mogelijk voor de gebruikers op een nieuwe wijze te denken over, via het maken van een gerichte keuze te kunnen besluiten en hier opvolgend goed te kunnen besturen (governance). In het bijzonder is als cruciaal te beschouwen het voorbeeld “Beslisdocument vaststellen brandveiligheidsniveau door de bestuurder”.

Met het volgen van de hoofdlijnen van deze bestuursmethodiek wordt een controleerbare bijdrage geleverd, voor zowel de mensen die zorg verlenen als degenen die de zorg in de zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen ontvangen, moet het veilig zijn om in de gebouwen te verblijven en te werken. Onlosmakelijk hiermee verbonden is het toezicht hierop door de voorzitters van de Raden van Toezicht van de zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen in Nederland.

Introductie IbMZ

2

Het samenwerkingsverband Incidentbeheersing Management Zorginstelling, kortweg IbMZ is in november 2003 opgericht door enkele zorginstellingen binnen de regio Haaglanden. Thans bestaat IbMZ uit vier lidinstellingen en 12 subleden via hun lidmaatschap van de Regionale Commissie Gezondheidszorg Delfland Westland Oostland (RCG DWO) en de Nieuwe Waterweg Noord (RCG NWN). De lidinstellingen hebben ieder een lid van de Raad van Bestuur van hun zorginstelling afgevaardigd in het bestuur van IbMZ. Aan het hoofd van IbMZ staat de veiligheidsadviseur.

Bij het aangaan van het lidmaatschap is binnen het samenwerkingsverband IbMZ afgesproken, dat de bestuurder vanuit de positie als Raad van Bestuur binnen zijn of haar eigen organisatie portefeuillehouder Securityzorg, Veiligheid, Incidentbeheersing en Integriteit vervult. Per lidinstelling is een tevens vanuit de eerste managementlaag een functionaris aangewezen, die (coördinerend) eindverantwoordelijke is voor operationalisering van het vastgestelde veiligheidsbeleid. Afhankelijk van de omvang van de zorginstelling is deze manager of staffunctionaris gekoppeld aan alle of het merendeel van de specifieke dossiers, zoals die in onderstaand kader zijn opgenomen.

Toegangs- en uitgangsbeheer	GHOR/Slachtofferopvangactiviteiten
Totale brandveiligheidszorg	Criminaliteitsbeheersing
Arbeidsomstandigheden en milieuzorg	Patiëntenveiligheid
Informatiebeveiliging	Verkeersregulatiezorg
Organisatorische maatregelen & Compliance	Nieuwbouw & Verbouw

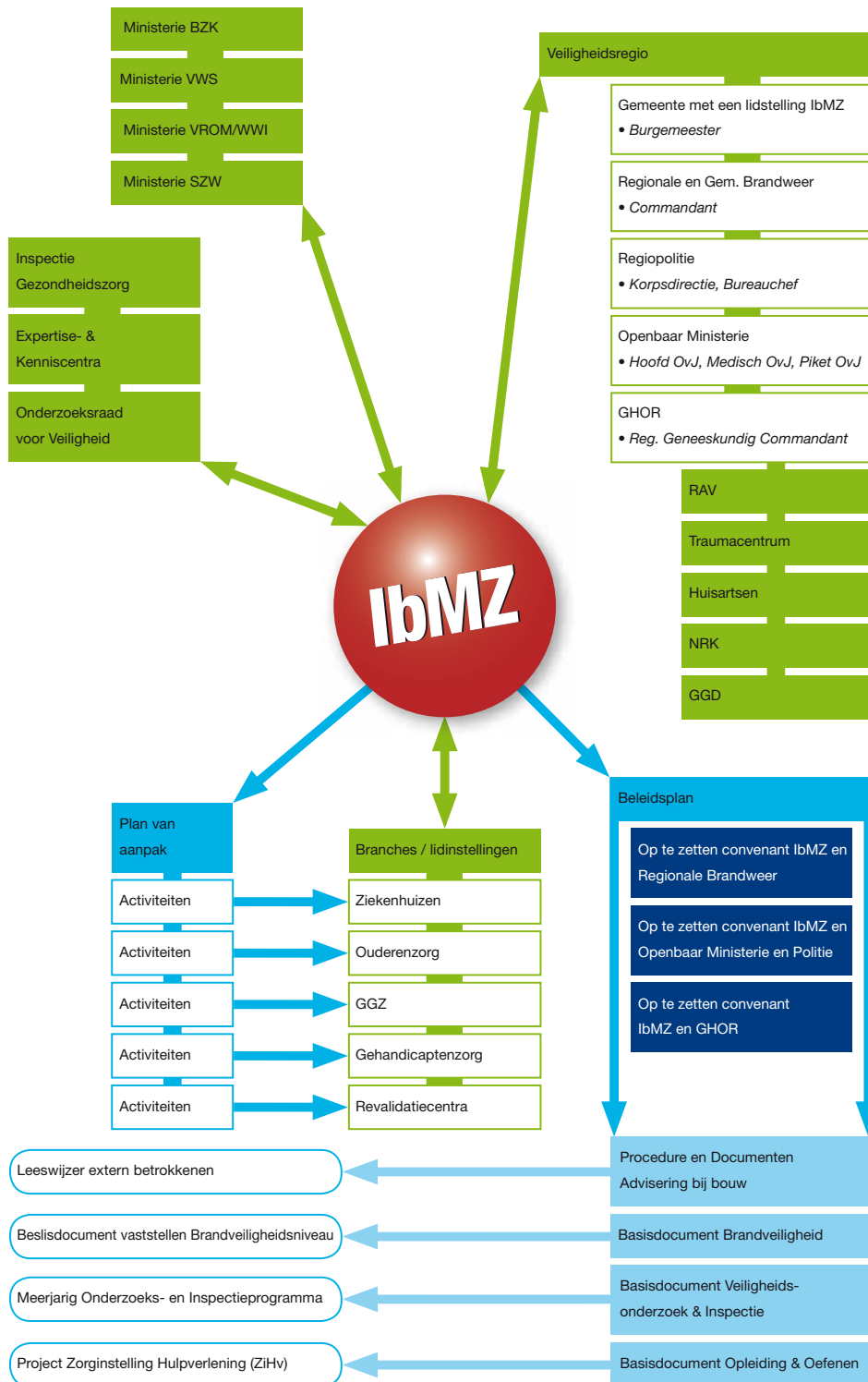
De oprichting van IbMZ heeft onder meer tot doel gehad te kunnen beschikken over een regionale aanpak van, een samenhangend op elkaar afgestemd veiligheidsbeleid, een herkenbare positionering binnen de zorginstellingen van een kennisoverdracht- en een onderzoeksmethodiek. IbMZ is een regionale netwerkorganisatie met een landelijke uitstraling, die bevordering van de toepassing, kennis en toegankelijkheid van securityzorg en veiligheid nastreeft primair ten gunste van haar leden, maar ook landelijk haar steentje bijdraagt aan diverse kerndossiers, onder meer het beschikbaar komen van deze bestuursmethodiek is hier een voorbeeld van.

Voorts zet IbMZ zich in bij het opzetten van een eenduidige overlegstructuur met de gemeenten en de openbare hulpdiensten Politie, Brandweer en GHOR, die per januari 2010 definitief verenigd worden in de Veiligheidsregio. Niet alleen ten aanzien van de regio Haaglanden, maar ook met landelijk georganiseerde instanties en instituten voert het hoofd van IbMZ periodiek een structureel beleidsondersteunend en vakinhoudelijk overleg met alle betrokken partners. In het overzicht op de bladzijde hiernaast worden diverse aspecten gevisualiseerd.

Op initiatief van IbMZ en in samenspraak met betrokken ministeries, brancheorganisaties in de zorg en de resterende 24 veiligheidsregio's zal er begin 2011 een voorstel komen om gelijkend de opzet in Haaglanden iedere veiligheidsregio zijn "eigen IbMZ" te kunnen laten oprichten door de zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen. Aan het hoofd staat dan een veiligheidsadviseur IbMZ.

Overzicht IbMZ netwerkcontacten en Beleidscyclus

Inleiding

3

Het schrijven van deze bestuursmethodiek is voortgekomen uit de benoemde onderdelen van de beleidscyclus (zie het overzicht op bladzijde 13), zoals deze beschikbaar is gesteld aan de lidinstellingen van IbMZ. In het bijzonder is hiervoor het basisdocument brandveiligheid de basis geweest en het verdient dan ook aanbeveling om daar waar in dit document de aanduiding lidinstelling IbMZ is gebruikt, dit te vervangen door de naamstelling van de eigen zorginstelling.

Deze bestuursmethodiek wordt aangeboden aan de toezichthouders en bestuurders van zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen. Doorgaans zijn de toezichthouders niet vakinhoudelijk actief bij de materiële en organisatorische maatregelen brandveiligheid. De betrokkenheid van de raden van bestuur kenmerkt zich door het sturend zijn op basis van vastgesteld beleid en het toedelen van de eindverantwoordelijkheid aan de eerste managementlaag in de zorginstelling. Aan de bestuurders wordt per definitie ook niet gevraagd zich verdiepend technisch bezig te houden met allerlei aspecten rondom de brandveiligheid.

Het zich bezig houden met het voorbereiden, het uitvoeren en het in stand houden van alle materiële en organisatorische voorzieningen brandveiligheid geschiedt door een intern deskundige met een aantoonbaar werk en opleidingsniveau. Indien een dergelijke functionaris intern niet aanwezig is, kan er een specifieke (externe) deskundige ingehuurd worden. Een andere oplossing, waar in de regio Haaglanden door een aantal zorginstellingen voor is gekozen, kan zijn de gedachtelijn te volgen van het per veiligheidsregio instellen (door een groep van zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen) van een eigen lbMZ. Op deze wijze beschikt men feitelijk dan over een specifieke expert op het gebied van onder meer de totale brandveiligheidszorg.

Door diverse marktpartijen (zie het overzicht in de bijlage) zijn thans ter ondersteuning van het opzetten van een voorbereidingsplan, uitvoeringsplan en instandhoudingsplan brandveiligheidsvoorzieningen diverse veiligheidsmatrices en modellen beschikbaar gesteld. Deze veelal op “fire safety engineering” afgestemde aspecten vormen een goede basis, maar liggen feitelijk in het verlengde van het door de bestuurder van de zorginstelling vast te stellen brandveiligheidsniveau, zoals wordt voorgehouden in deze bestuursmethodiek.

Met een jaarlijks gemiddelde van circa 900 binnenbranden in de gezondheidszorggebouwen in Nederland (bron CBS) wordt bevestigd, dat het onderwerp brandveiligheid in de zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen ook op deze wijze de nodige aandacht opeist. Met de rapportages door de Onderzoeksraad voor Veiligheid en de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) over de OK brand in het ziekenhuis te Almelo werd dit extra gedimensioneerd.

In samenhang hiermee richtte in een circulaire het ministerie van VWS medio december 2006 zich in het bijzonder tot de voorzitters van de Raden van Toezicht en de Raad van Bestuur van de zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen. In dit schrijven werd kernachtig aangegeven, dat niet de regelgeving nadere aandacht behoeft, maar de bewustwording over de verantwoordelijkheid voor de brandveiligheid en het correct naleven van de voorschriften (naleving) in samenhang met effectief toezicht. Over dit laatste aspect wordt opgemerkt, dat IbMZ hierin kan voorzien met de leidraad Veiligheidsonderzoek & Inspectie". Eind april 2009 is door het Kabinet de eindrapportage van het Actieplan Brandveiligheid aan de Tweede Kamer aangeboden. Hierin is tevens de visie op brandveiligheid voor de komende jaren in vastgelegd. Deze twee aspecten worden de komende jaren maatgevend ook in de Zorgsector. De overheid stelt in zijn algemeenheid goede functionele eisen aan brandveilige gebouwen en het brandveilige gebruik daarvan, vooral als het gaat om het voorkomen van slachtoffers ten gevolge van brand. Echter, veel eisen zijn mede gebaseerd op correct menselijk handelen en daar loert een groot gevaar. De mens is namelijk de grootste risicofactor als het gaat om een brandveilig gebruik.

Als voorzieningen te lastig zijn in het gebruik of niet effectief genoeg zijn, dan zullen slimme, aanvullende of "in plaats van" maatregelen getroffen moeten worden om de brandveiligheid te maximaliseren. Het detecteren van rook is prima, maar het dan ook direct beschikbaar hebben van een permanente blussing (sprinkler en/of watermist) past bij het maken van keuzes door bestuurders van de zorginstelling. Als procedures niet werkbaar of te omslachtig blijken, zullen deze veelal niet toegepast of genegeerd worden. Ook deze aspecten vragen een gerichte aanpak van bestuurders en het management van de lidinstellingen.

De formele verantwoordelijkheden voor brandveiligheid liggen helder vast. De eigenaar van de voorziening(en) is primair verantwoordelijk voor de bouwkundige staat van het bouwwerk. De gebruiker van de voorziening is verantwoordelijk voor het brandveilige gebruik, en de veiligheid van de bij hem in zorg zijnde patiënten/bewoners/medewerkers. Daarbij heeft de gebruiker natuurlijk een verantwoordelijkheid voor de instandhouding van het bouwwerk en het blijven voldoen aan de bouwvoorschriften.

Voor wat betreft de bouwvoorschriften en gebruiksvoorschriften hebben gemeenten een toezichthoudende rol. De VROM-Inspectie ziet (als tweede lijn) weer toe op de gemeenten. De Arbeidsinspectie heeft een toezichthoudende rol op het beschikbaar hebben van een adequate interne hulpverlening, inclusief het zogenaamde OTO traject (opleiden, trainen, oefenen). De Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) heeft een “overall” betrokkenheid van toezicht en onderzoek in het kader van vigerende regelgeving. (WTZi en Kwaliteitswet zorginstellingen).

Het vastgestelde Beleidsplan Securityzorg, Veiligheid, Incidentbeheersing en Integriteit (format lbMZ) dat per zorginstelling is/wordt opgezet, vormt “de kapstok” waarop deze bestuursmethodiek is gebaseerd. Een gebouw van de zorginstelling voldoet te allen tijde aan de brandveiligheidseisen, die door de overheid wordt gesteld en vormt daarmee de basis voor een brandveilige zorginstelling. Passend binnen de hoofdlijnen van de Zorgbrede Governancecode ligt er een bestuurlijke verantwoordelijkheid met het voorhanden hebben van een eigen veiligheidsbeleid. Dit beleid vormt de basis van deze Bestuursmethodiek Brandveiligheid en maakt het mogelijk, dat de bestuurder van de zorginstelling een keuze kan maken voor hogere brandveiligheidsniveaus.

De organisatorische en materiële voorzieningen brandveiligheid worden geoperationaliseerd en in stand gehouden door de facilitaire-, technische- of serviceorganisatie binnen de zorginstelling. De eindverantwoordelijkheid hiervoor berust bij een manager uit de eerste managementlaag. Indien de organisatie beschikt over een specifieke functionaris, zoals een hoofd interne hulpverlening, een hoofd bedrijfshulpverlening, een security manager of een hoofd beveiliging/bewakingsdienst, zal deze coördinerend eindverantwoordelijk kunnen zijn.

De reikwijdte van deze Bestuursmethodiek heeft betrekking op de zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen en alle bij hen in eigendom of beheer zijnde gebouwen en terreinen.

De Toezichthouders en Bestuurders

4

Het merendeel van de zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen in Nederland heeft de rechtsvorm stichting of vereniging en fungeert volgens het zogenaamde Raad van Toezichtmodel, waarin naast het bestuur een onafhankelijk toezichthoudend orgaan deel uitmaakt van de rechtspersoon. Essentie van dit model is een principiële en functionele scheiding van bestuur en toezicht. De beoogde werkingssfeer is geënt op de leer van machtscheiding, die ervan uitgaat dat voorkomen moet worden dat alle macht is verenigd in één en dezelfde persoon of orgaan.

Algemeen

Raad van Toezicht en Raad van Bestuur, zoals het nu in Nederland geregeld is, zijn samen verantwoordelijk voor het functioneren en in stand houden van de zorginstelling, maar is er een evident verschil in verantwoordelijkheden, taken en bevoegdheden. Het bestuur “bestuurt” de zorginstelling; de Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid van het bestuur en op de “algemene gang van zaken” in de zorginstelling (integraal toezicht). Dit besturingsmodel is wettelijk vastgelegd (Artikel 6.1 Uitvoeringsbesluit WTZI).

Concreet wil toezicht houden zeggen: informatie verzamelen, zich een oordeel vormen en zo nodig ingrijpen. Thans is de aandacht van toezichthouders vooral gericht op de financiële situatie en het strategisch beleid van zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen. In het huidige tijdsgewricht past het nu om gericht toezicht te houden op de kwaliteit van de te leveren/geleverde diensten in relatie tot het dossier totale brandveiligheidszorg. Hieronder wordt dit verder toegelicht.

Om de verantwoordelijkheid voor de kwaliteit en functionaliteit van de Totale Brandveiligheidszorg te kunnen waarmaken, is het uiterst relevant, dat Raden van Bestuur de eindverantwoordelijke (eerste managementlaag) of de specifieke materiedeskundige brandveiligheid in de zorginstelling kunnen aansturen en moeten de laatstgenoemden periodiek verantwoording afleggen over hun rol en het handelen.

Raad van Toezicht en de brandveiligheid

De Raad van Toezicht heeft ten aanzien van het dossier Totale Brandveiligheidszorg tot taak, met de leidraad vanuit deze bestuursmethodiek, toezicht te houden op het besturen ervan door de Raad van Bestuur dit in overeenstemming met het gestelde in de Zorgbrede Governancecode. In dit kader verleent de Raad van Toezicht eenmaal per jaar decharge aan de Raad van Bestuur op het specifieke dossier Totale Brandveiligheidszorg. Verder houdt men toezicht op tenminste:

- De realisatie van de doelstellingen brandveiligheid van de zorginstelling
- Dat de zorginstelling aantoonbaar beschikt over een vastgestelde beleidsstructuur en tevens aantoonbaar maakt, dat uitvoering is gegeven aan alle materiële en organisatorische brandveiligheidsvoorzieningen
- Het feitelijk vastgesteld zijn van het beslisdocument brandveiligheidsniveau per locatie of gebouw van de zorginstelling op basis van een Kwetsbaarheid & Continuïteitanalyse

- De resultaten van de interne risicobeheersings- en controle managementsystemen brandveiligheid
- De realisatie en in standhouding van een publiek private samenwerking in de vorm van een convenant met de Regionale Brandweer of de Veiligheidsregio
- Dat het aspect brandveiligheid periodiek maar minstens 3 keer per jaar op de agenda komt van de vergadering Raad van Toezicht en Raad van Bestuur
- Dat de Raad van Bestuur per verslagjaar een door IbMZ afgegeven “in control statement” (ICS) Totale Brandveiligheidszorg overlegt
- De jaarlijkse verslaglegging strategie en verantwoording brandveiligheid en op grond hiervan en van de afgegeven ICS Totale Brandveiligheidszorg, de bestuurder tijdens een gezamenlijke vergadering decharge verleent voor het gevoerde brandveiligheidsbeleid.

Raad van Bestuur en de brandveiligheid

De Raad van Bestuur is eindverantwoordelijk voor en belast met het besturen van de zorginstelling en dit in overeenstemming met het gestelde in de Zorgbrede Governancecode. Dit houdt onder meer in dat hij verantwoordelijk is voor de realisatie van de doelstellingen brandveiligheid van de zorginstelling, de strategie en het hierop betrekking hebbende beleid en de daaruit voortvloeiende resultatenontwikkeling en uiteindelijke rendement. De Raad van Bestuur legt hierover verantwoording af aan de Raad van Toezicht. In dit kader realiseert de Raad van Bestuur, het proces van beleid tot uitvoering Totale Brandveiligheidszorg en houdt dit in stand met onder meer:

- Het in referentie met deze bestuursmethodiek laten opstellen door IbMZ van een beleidsstructuur brandveiligheid, deze vaststelt en voorziet in de uitvoering en instandhouding van alle materiële en organisatorische brandveiligheidsvoorzieningen
- Het op basis van een Kwetsbaarheid & Continuïteitanalyse vaststellen van het beslisdocument brandveiligheidsniveau per locatie of gebouw van de zorginstelling
- Het laten invoeren van de interne risicobeheersings- en controle managementsystemen brandveiligheid en invulling geven aan en verantwoordelijkheid nemen voor het beheersen van de risico's gerelateerd aan de brandveiligheid
- Het aanwijzen van een aantoonbare materiedeskundige binnen de eerste managementlaag van de zorginstelling, die als coördinerend operationeel eindverantwoordelijke uitvoering geeft aan het vastgestelde brandveiligheidsbeleid als onderdeel van de beleidscyclus securityzorg, veiligheid, incidentbeheersing en integriteit

- Het voeren van periodiek overleg met de eindverantwoordelijke uit de eerste managementlaag ter zake de brandveiligheid
- Door het aspect brandveiligheid periodiek maar minstens 2 keer per jaar op de agenda plaatst van de vergadering van het MT (of gelijkwaardig), de Cliëntenraad en de Ondernemingsraad
- Door een rendementsbeoordeling door een onafhankelijke deskundige van het uitgevoerde brandveiligheidsbeleid te laten opstellen
- Zich jaarlijks te verzekeren van een door lbMZ afgegeven “in control statement” (ICS) Totale Brandveiligheidszorg en deze op te nemen in de het Jaardocument Maatschappelijke Verantwoording (gelijkend de accountantsverklaring)
- Het deelnemen aan een publiek private samenwerking in de vorm van een convenant met de Regionale Brandweer (format lbMZ)
- Het tijdig verschaffen aan de Raad van Toezicht van alle informatie over de Totale Brandveiligheidszorg, die nodig is voor een goede uitoefening van de taak door de Raad van Toezicht
- Door zich te laten bijstaan door een veiligheidadviseur van lbMZ.

Eerste managementlaag

Afhankelijk van de omvang en de diversiteit aan locaties beschikken de zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen doorgaans over een manager (facilitair, vastgoed, service centrum) op het niveau van de eerste managementlaag die coördinerend operationeel eindverantwoordelijk is gesteld voor de Totale Brandveiligheidszorg. De formele benoeming van deze functionaris en de hierbij behorende bevoegdheden, taken en verantwoordelijkheden zijn schriftelijk vastgelegd door de Raad van Bestuur en heeft de instemming van de Ondernemingsraad gekregen. Dit laatste is verankerd in de Wet op de Ondernemingsraden.

Zorgbrede Governancecode

De Zorgbrede Governance Code is een samenbundeling van moderne en inmiddels breed gedragen algemene opvattingen binnen de zorg over goed bestuur, toezicht en verantwoording. De brancheorganisaties in de zorg en hun leden onderschrijven de werkingsfeer ervan. Een belangrijk element van het model is de striktere scheiding tussen de uitvoerende en toezichhoudende functies. Het model beschrijft de benodigde kwaliteit en competenties van de Raad van Bestuur en van de Raad van Toezicht die de Raad van Bestuur controleert en met raad en daad ter zijde staat. Bovendien vragen de Zorgbrede Governance Code en de Wet

Toelating Zorginstellingen om een gestructureerde aanpak van risicomanagement en prestatiesturing en verantwoording daarover naar de Raad van Toezicht. Door prestaties te monitoren en toetsen krijgt een zorginstelling inzicht in de mate waarin de vastgestelde doelen worden bereikt. Met het beschikbaar komen van deze bestuursmethodiek worden al deze zaken extra gedimensioneerd en geeft de zorginstelling maximaal invulling aan de aspecten Totale Brandveiligheidszorg.

Het beschikken over een gestructureerde aanpak totale brandveiligheidszorg

De zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen beschikken over een beleidscyclus Securityzorg, Veiligheid, Incidentbeheersing en Integriteit (format IbMZ). Naast deze bestuursmethodiek zijn er ook zogenaamde basisdocumenten veiligheidsonderzoek & inspectie en opleiden & oefenen beschikbaar. Voorts zijn er specifiek geënt op verbouw en nieuwbouw adviesdocumenten, checklist en diverse leeswijzers(zie bijlagen) te hanteren bij de ontwikkeling en instandhouding van de brandveiligheid in de zorginstelling.

Jaardocument Maatschappelijke Verantwoording

De zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen leggen verantwoording af in hun jaarverslag over de uitkomsten van het gevoerde beleid en de aanwending van middelen in dat jaar. Ten aanzien van het informeren van de stakeholders over het aspect Totale Brandveiligheidszorg wordt duidelijk de wijze waarop de interne aanpak vorm en uitvoering hieromtrent heeft gekregen.

Het verdienen van een in control statement & een document vastgesteld rendement

Na het vaststellen van de Raad van Bestuur van het beleidsplan securityzorg en veiligheid wordt door de aangewezen eindverantwoordelijke in de eerste managementlaag voor brandveiligheid binnen de zorginstelling opgedragen uitvoering te geven aan het brandveiligheidsbeleid. Jaarlijks wordt door een onafhankelijke deskundige beoordeeld of het beleid voldoende rendement heeft opgeleverd. In combinatie met een vastgesteld document hierover kan aan de Raad van Bestuur jaarlijks een in control statement (ICS) worden verstrekt door IbMZ.

De referentiekaders

5

Eigen geformuleerd beleid

De zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen beschikken over een “Beleidsplan Securityzorg, Veiligheid, Incidentbeheersing en Integriteit”. In het verlengde hiervan is opgesteld een Adviesprotocol Securityzorg e.v. bij verbouw en nieuwbouw, waarin alle elementen van het ontwerpen, het bouwen, het installeren, het beheren en het gebruik van een brandveilig gebouw zijn opgenomen. Met het beschikbaar hebben van het Basisdocument Veiligheidsonderzoek & Inspectie kan de lidinstelling de brandveiligheidssituatie door de veiligheidsadviseur IbMZ periodiek laten onderzoeken en inspecteren. Met uitvoering geven aan het Basisdocument Opleiden en Oefenen door de lidinstelling worden materiedeskundigheid en het getal van de contacturen ten aanzien de coördinatie bij calamiteiten, Kernteam Incidentbeheersing & Calamiteiten (KIC) en Coördinerend Operationeel Team Bedrijfscontinuïteit (COTB) en van de interne hulpverlening, Bedrijfshulpverlening (BHV) en Zorginstelling Hulpverlening (ZiHv) bevorderd.

Wet- en regelgeving, informele en interne regelgeving zorgsector

De Woningwet stelt eisen aan het bouwen en gebruiken van de gebouwen van de lidinstellingen. Op deze wet is het Bouwbesluit en het Besluit Gebruik Bouwwerken gebaseerd. Een brandveilig gebruik zal gestoeld moeten zijn op de overheidsregelgeving en een eigen geformuleerd beleid. Naast de interne beleidskaders, waarop dit basisdocument dus aansluit, zijn naast de hierboven genoemde besluiten nog kaders opgenomen in de Brandweerwet, de Arbowet en de Wet Milieubeheer. De benodigde vergunningen voor de gebouwen van de zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen zijn de Bouwvergunning, de Gebruiksvergunning en de Milieuvergunning. Voornamelijk de gebouwen met een zogenaamde gezondheidsfunctie blijven verplicht om een Gebruiksvergunning te hebben. Op termijn worden de genoemde vergunningen omgezet naar de Omgevingsvergunning. Medio 2009 is verschenen de “Visie op Brandveiligheid” van het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties. Op dit moment wordt er gewerkt door de ministeries VROM/WWI, BZK en SZW aan het opstellen van een Algemeen Maatregel van Bestuur ter zake de interne hulpverlening voor de doelgroep niet werknemers. Eind 2010 zal dit aspect dus specifiek bedoeld voor patiënten, bewoners en bezoekers een wettelijke basis krijgen, waarop de zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen invulling aan moeten geven. Deze bestuursmethodiek loopt hier al op vooruit en voorziet hiervoor in een adequate aanpak en invulling middels het overzicht van de interne noodorganisatiestructuur (INO).

Convenant Zorginstellingen en Regionale Brandweer Haaglanden

De lidinstellingen IbMZ en de overige hierbij aangesloten zorginstellingen in Haaglanden en de Regionale Brandweer zijn een convenant met elkaar aangegaan (medio 2008). IbMZ is initiatiefnemer en beheerder van dit convenant. De IbMZ lidinstellingen volgen, analoog aan de Zorgbrede Governancecode, het vastgestelde Beleidsplan en legt de uitvoering van de brandveiligheidsmaatregelen vast in het plan Interne Beveiligingsorganisatie (plan IBO). Dit laatste behelst onder meer het Specifieke dossier Totale brandveiligheidszorg, het Basisdocument Brandveiligheid, het Documentenboek Besluit brandveilig gebruik. Voorts zijn er diverse procedures toegevoegd ten aanzien van de intern op te zetten hulpverleningstructuur, afspraken met betrekking tot verbouw en nieuwbouwactiviteiten, alarmopvolging en kwantitatieve inzet. Vooral de beheersbaarheid van onjuiste meldingen zal maximale aandacht krijgen. Het tactische concept van de te nemen brandweermaatregelen is vastgelegd in een plan Externe Beveiligingsorganisatie (plan EBO). Een verdere detaillering van zorginstelling specifieke aspecten zijn in de handreiking behorende bij het convenant opgenomen. Zowel bij de brandweer evenals bij de zorginstellingen in de regio Haaglanden wordt op deze wijze invulling gegeven aan een overzicht met afspraken, organisatorische en materiele voorzieningen.

Documentenboek Besluit brandveilig gebruik

Per gebouw van een lidinstelling IbMZ, waar de kwalificatie gezondheidsfunctie is vastgesteld beschikt men over het Documentenboek Besluit brandveilig gebruik. Gerubriceerd naar soort zijn de status van functie, de (laatste) onderhoudsmomenten van alle bouwkundige en installatietechnische voorzieningen ten dienste van brandveiligheid en bedrijfscontinuïteit opgenomen. Op ieder moment kan door interne (td, bhv) en externe (brandweer & AI) toezichthouders (brandweer, arbeidsinspectie, Inspectie voor de Gezondheidszorg) inzage gevraagd worden in het documentenboek. Steekproefsgewijs kan men de brandveiligheidsaspecten of hieraan gerelateerd onderwerpen aan een inspectie of controle en dit in referentie met de Gebruiksvergunning. Op termijn wordt deze vergunning opgenomen in de Omgevingsvergunning.

Interne Noodorganisatiestructuur (INO) & Zorginstelling Hulpverlening (ZiHv)

Op grond van de wettelijke kaders in de Arbeidsomstandighedenwet 2007, de artikelen 3, 5 en 15; het gestelde in de artikelen 7: 611 BW en 7: 658 BW; de vast te stellen aspecten terzake de interne hulpverlening in de arbocatalogus voor de gezondheidszorg; het volgen van de NEN 4000 BHV norm en de risicovaststelling werkgever/werknemer wordt de ontwikkeling, de opzet en de instandhouding gerealiseerd van de interne hulpverleningsstructuur. Met het in werking treden naar verwachting in het voorjaar 2010 van de Wet op de Veiligheidsregio's komt er ook een Algemeen Maatregel van Bestuur (AMvB) uit. Hierin zijn de doelvoorschriften opgenomen voor de opzet en in stand houding van een interne noodorganisatie. Men spreekt dan onder meer over het principe van basishulpverlening.

De lidinstellingen lbMZ krijgen in samenwerking met de Onderwijsgroep Mondriaan via de stichting ZiHv in het najaar 2010 de beschikking over de e-learning applicatie ZiHv. Hiervoor zal de stichting ZiHv opgericht worden, die naast het beheren van de licentie van de applicatie, ook sturing zal geven aan de uitvoering van dit (zelf)leerprogramma. Het geheel komt in eerste instantie ten gunste van de zorgopleiders, zoals ROC's, Hogescholen en Universiteiten om competentiegericht te leren en hierdoor vakinhoudelijk te kunnen anticiperen op ontstane (dreigende) situaties, die afdelings- of verdiepingsgebonden zijn.

Het theoretische gedeelte wordt geleerd via het beeldscherm en afgerond met een toets, waarvan de resultaten voldoende moeten zijn. Dan volgt een praktisch gedeelte blusoefening, het trainen van ingrijpende beslissingen en het opdoen van gebouwenkennis bij de tewerkgestelde werkgever. Hierdoor zijn de opgeleiden afhankelijk van het tijdsmoment instaat primair of flankerend te reageren en aan te sluiten bij bestaande externe en interne hulpverleningsstructuren.

Het oogmerk is dat op basis van te maken afspraken met de ministeries van BZK en VWS de applicatie beschikbaar komt om landelijk uit te rollen. Hiertoe worden gesprekken gevoerd met de Nederlandse Federatie van Universitaire Medische Centra (NFU), de HBO raad en de MBO raad. De mogelijk op te zetten lbMZ structuur per veiligheidsregio kan hierbij een bindende rol in vervullen.

Ontruimingsplan NTA 8112-6 Gezondheidszorggebouwen

Het feitelijke gebruik van de gebouwen door de lidinstellingen IbMZ in referentie tot de gemeentelijke bouwverordening en de vastgestelde gezondheidsfunctie maken noodzakelijk, dat men per gebouw beschikt over een door de brandweer goedgekeurd ontruimingsplan, aangeduid als NTA 8112-6. Ten gunste van de lidinstellingen is er een IbMZ format Ontruimingsplan NTA 8112-6 ontwikkeld, welk is geaccepteerd door de Regionale Brandweer Haaglanden en voor zo ver nodig door de individuele gemeentelijke brandweerkorpsen. Iedere lidinstelling IbMZ dient zelf ter goedkeuring per gebouw een ontruimingsplan in te dienen. In het najaar van 2010 komt er een specifieke norm NEN 8112 uit.

Planontwikkeling bij verbouw of nieuwbouw

In de zorg/jeugdzorg en schippersinstellingen wordt veelvuldig verbouwd of gerenoveerd. In relatie tot brandveiligheid kan er ook sprake zijn van het opwaarderen van het bestaande naar een nieuwbouwniveau brandveiligheid. Nieuwe richtlijnen maken het noodzakelijk Voor nieuwbouwprojecten in de zorgsector De lidinstellingen IbMZ beschikken over een “Beleidsplan

Basisdocument Veiligheidsonderzoek & Inspectie

Met dit document draagt IbMZ door middel van veiligheidsonderzoek en inspectie bij aan een veilig, effectief en verantwoord verblijfsklimaat ten gunste van patiënten, cliënten, medewerkers en overige bezoekers aan de lidinstellingen. De onafhankelijke wijze van het doen van onderzoek dat IbMZ beoefent, is enerzijds gericht op het rapporteren over feitelijke en mogelijk zorgwekkende situaties binnen de lidinstellingen. Oogmerk hierbij is het in vervolg hierop laten nemen van maatregelen en onveilige situaties of werkwijzen, die dit veroorzaken laten wegnemen om zo risico's voor alle betrokkenen zoveel mogelijk te verminderen dan wel beheersbaar te krijgen en te houden. Anderzijds biedt IbMZ de mogelijkheid via diverse vormen van inspectie de lidinstellingen te stimuleren zo goed mogelijk uitvoering te geven aan vigerend beleid. IbMZ kan op deze wijze bijdragen aan een maximalisatie van de securityzorg, veiligheid, incidentbeheersing en integriteit in lijn van de wettelijke kaders, de overige regels, de gestelde doelen en de missie per lidinstelling.

Basisdocument opleiden, trainen en oefenen

Dit document is aan de lidinstellingen lbMZ beschikbaar gesteld in relatie tot interne gebeurtenissen brandonveiligheid en calamiteiten. In het document zijn opgenomen: het beleidskader, een standaard tabel soorten opleiding/beoefening en een format meerjarig opleidings- en oefenjaarplan.

Marktpartijen met onderzoeks- en bepalingsmodellen, checklists

Diverse hieronder nader te noemen partners hebben onderzoeks- en bepalingsmodellen ontwikkeld brandveiligheid, zodat voorbereidingsplannen, uitvoeringsplannen en instandhoudingsplan in relatie onder meer tot fire safety engineering. Thans zijn hiervoor onder meer beschikbaar:

- Brandveiligheidsmatrix, beoordelingsmodel voor de integrale brandveiligheid van voorzieningen in de gezondheidszorg van het TNO Centrum Zorg en Bouw, (www.tno.nl)
- Model Integrale Brandveiligheid Bouwwerken (IBB) van het Centrum Criminaliteitspreventie en Veiligheid, het CCV, (www.hetccv.nl)
- De “Veiligheidsseuro” om een methodiek te ontwikkelen om de bewustwording met betrekking tot brandveiligheid in organisaties te vergroten van het Centrum voor Facility Management en krijgt thans een vervolg genaamd: Brandveiligheid In Zicht (BIZ) (www.science.eu)
- Regeling Toezicht Brandveilig Gebruik Bouwwerken (BGB), Procescertificaat voor het opnemen, rapporteren en adviseren op naleving van brandveiligheidsaspecten van gebruiksvergunningen en gebruiksmeldingen van Kiwa N.V., (www.kiwa.nl)
- Risicomodellering van brandrisico's in zorginstellingen van RPS advies in opdracht van het ministerie VROM, (www.rps.nl of www.vrom.nl)
- Een zorgbrede digitale omgeving (e-learning) voor het bevorderen en borgen van de bedrijfshulpverlening, waarmee ook het (brand)veiligheidsbewustzijn in brede zin in zorgorganisaties kan worden getraind en vergroot van Niveo Zorg in opdracht van het ministerie van VWS en diverse zorgbrancheorganisaties, (www.niveo.nl)
- Quick wins en checklist brand- en vluchtveiligheid zorginstellingen van de VROM-inspectie, (www.vrom.nl).

De brandveiligheidsniveaus*

6

*Naar idee van Gijs Rebel rr

De beleidscyclus ten dienste van een definitieve keuze van het brandveiligheidsniveau, zoals weergegeven in dit document zal naar behoren gestalte moeten worden gegeven. Het is aan de Raad van Bestuur respectievelijk de portefeuillehouder Securityzorg van de zorginstelling om het brandveiligheidsniveau vast te stellen per locatie c.q. gebouw.

- Bij verbouw of nieuwbouw verloopt deze vaststelling bij de planontwikkeling van het project en dit in referentie met het adviesprotocol Securityzorg e.v. bij verbouw en nieuwbouw. Voorafgaand aan de definitieve opdrachtverstrekking tot verbouw of nieuwbouw zal de Raad van Bestuur op voordracht van de veiligheidsadviseur IbMZ naast het basisniveau haar keuze maken voor het brandveiligheidsniveau. De veiligheidsadviseur stelt een beslisdocument op dit wordt formeel afgehandeld met de ondertekening door de Raad van Bestuur. Een afschrift hiervan wordt gevoegd bij de aanvraag voor een eventuele Bouwvergunning en de Gebruiksvergunning.
- De Raad van Bestuur kan op ieder moment voor een locatie of een gebouw van de zorginstelling aan de veiligheidsadviseur IbMZ verzoeken een onderzoek of een inspectie in te stellen, zoals bedoeld in het Basisdocument Veiligheidsonderzoek & Inspectie, met het oogmerk “Rapportage met een advies over het vigerende brandveiligheidsniveau”. De Raad van Bestuur geeft intern (aan de directeur/manager facilitaire dienst of bedrijf, de technische dienst of het service centrum) de opdracht om alle relevante gegevens in documenten en op tekeningen brandveiligheid (organisatorisch, bouwkundig en installatietechnisch) te rubriceren en beschikbaar te hebben. De veiligheidsadviseur zal mede op grond van deze informatie een advies over het brandveiligheidsniveau uitbrengen. In vervolg hierop wordt een beslisdocument opgesteld door de veiligheidsadviseur en formeel afgehandeld door de Raad van Bestuur.

De hierboven vermelde werkingssfeer komt overeen met de benoemde kwaliteitsborging zoals opgenomen in de beleidscyclus van Securityzorg e.v. Het sluit aan bij de toezichthoudende en bestuurlijke verantwoordelijkheden, zoals aangeduid in de Zorgbrede Governancecode. Alle afgehandelde beslisdocumenten brandveiligheidsniveau worden door IbMZ van een drukstempel voorzien en zijn in kopie beschikbaar voor de officiële instanties, interne geledingen en de assuradeuren.

Om invulling te geven aan de Bestuursmethodiek Brandveiligheid zal de Raad van Bestuur aan moeten geven wat naar hun oordeel een **maximale schade** mag zijn. Dit vindt plaats op basis van de advisering door de veiligheidsadviseur IbMZ en een “Kwetsbaarheid & Continuïteit Analyse”. Met deze KCA als uitgangspunt wordt een preventie- en beveiligingsniveau, kortweg het Brandveiligheidsniveau omschreven en kan in vervolg hierop vastgesteld worden door de Raad van Bestuur door middel van een specifiek beslisdocument (zie hiernaast).

De maximaal aanvaardbare **financiële schade**, zowel de directe als de indirecte schade zal door de Raad van Bestuur moeten worden aangeduid per gebouw of per proces mede op basis de afgesloten risicofinancieringen en eigen vermogen. Een gerichte advisering en informatieverstrekking hiervoor geschiedt door de interne stafdienst financieel beleid en beheer (of gelijkend), de accountant, de huisbankier en de verzekeringsmakelaar, allen in samenspraak met de veiligheidsadviseur IbMZ.

In relatie tot de **persoonlijke schade** draagt de Raad van Bestuur uit, dat het brandveiligheidsbeleid er op gericht is doden en/of gewonden in geval van brand te voorkomen.

De omschrijvingen van de brandveiligheidsniveaus van het gebouw of gebouwen zijn gekoppeld aan de kwalificaties “gezondheidsfunctie, beperkte of niet zelfredzaamheid”, functioneel inzetbare interne hulpverlening en te onderscheiden in een Basisniveau (Ban), dat altijd deel uitmaakt van de vier vermelde brandveiligheidsniveaus.

Basisniveau (Ban)

Voorzieningen bestaan uit correcte brandscheidingen (bouwkundig en installatietechnisch), benodigde elektrische en werktuigkundige systemen (brandbeveiligingsinstallaties), voldoende kleine blusmiddelen, een voltallige personeelsbezetting, die getraind is (BHV & ZiHv) en overige organisatorische maatregelen, alles in overeenstemming met de werkingssfeer van het Bouwbesluit en het Gebruiksbesluit en de op de risico gebaseerde benadering volgens deze bestuursmethodiek Brandveiligheid.

Beslisdocument vaststellen Brandveiligheidsniveau

Betreft de lidinstelling van IbMZ:

.....

Locatie/gebouw:

.....

Project:

.....

Portefuillehouder Securityzorg en Veiligheid/Raad van Bestuur:

.....

Datum:

Hierbij stelt ondergetekende vast in referentie met het Basisdocument Brandveiligheid en de hierop verstrekte adviezen, zoals opgenomen in het IbMZ Dossier van genoemd project:

- Het Basisniveau (Ban) en dit in overeenstemming met de werkkingsfeer van het Bouwbesluit en het Gebruiksbesluit
- Brandveiligheidsniveau I (Brn I)
 - Vluchtwegbewaking brandmeldinstallatie
- Brandveiligheidsniveau II (Brn II)
 - Vluchtwegplusbewaking brandmeldinstallatie
- Brandveiligheidsniveau III (Brn III)
 - Volledige bewaking brandmeldinstallatie
- Brandveiligheidsniveau IV (Brn IV)
 - Volledige Bewaking brandmeldinstallatie + Sprinklersysteem en/of Watermiststelsysteem

Opdrukstempel
IbMZ

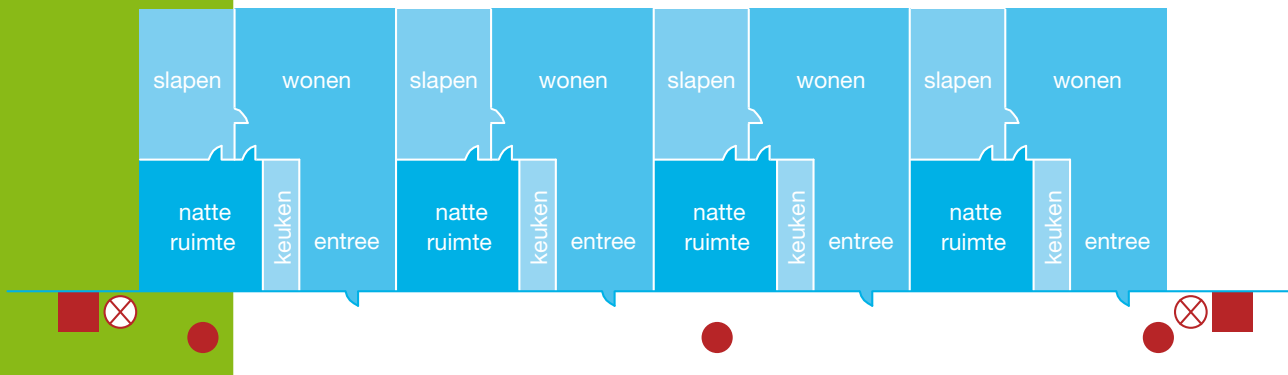
Naam:

Handtekening:

6

De brandveiligheidsniveaus

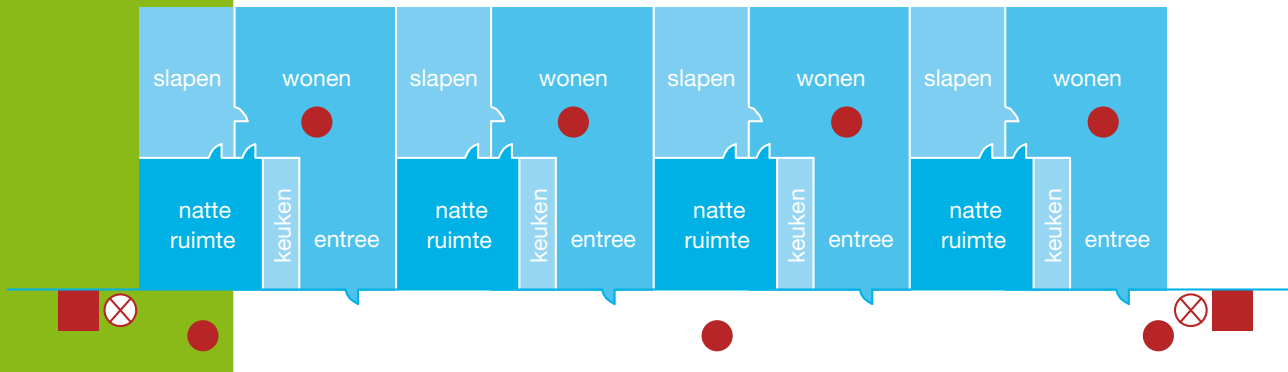
Brandveiligheidsniveau I (Brn I) ¹

Vluchtwegbewaking BMI

In dit scenario zal een brand pas ontdekt worden nadat deze de vluchtweg bereikt heeft. Dit heeft tot gevolg, dat ten minste twee bewoners/patiënten om kunnen komen met de daarbij een onbekend aantal gewonden onder de medeaanwezigen en/of Zihv-ers/BHV-ers.

Brandveiligheidsniveau II (Brn II) ¹

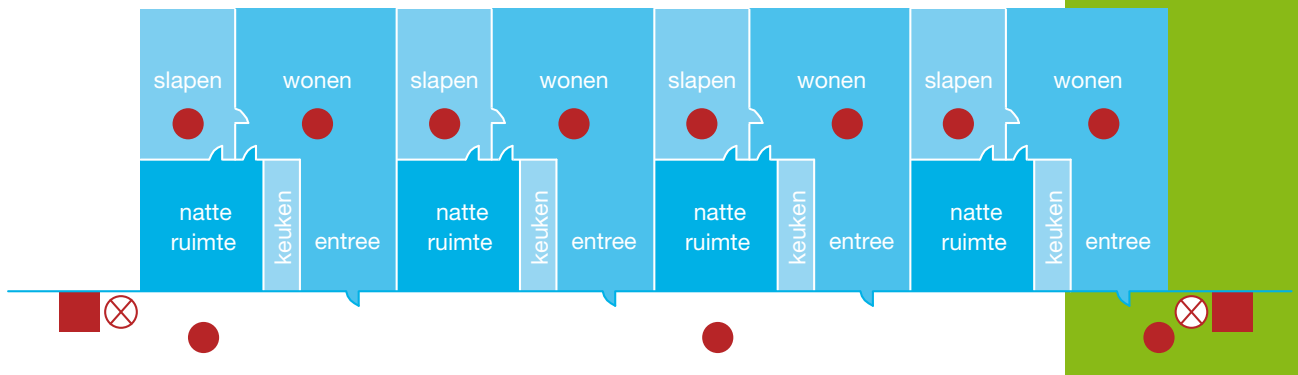
Vluchtweg- plusbewaking BMI

In dit scenario wordt er van uit gegaan van een brand die ontstaan is in het slaapvertrek/patiëntenkamer. Daarbij zal een brand pas ontdekt worden nadat deze de woonkamer bereikt heeft. Dit heeft tot gevolg, dat ten minste twee bewoners/patiënten kunnen omkomen met daarbij een onbekend aantal gewonden onder de medeaanwezigen en/of Zihv-ers/BHV-ers.

*Naar idee van Gijs Rebel rr

¹ Kan al een verplichtend onderdeel zijn bij de voorzieningen in het Basisniveau

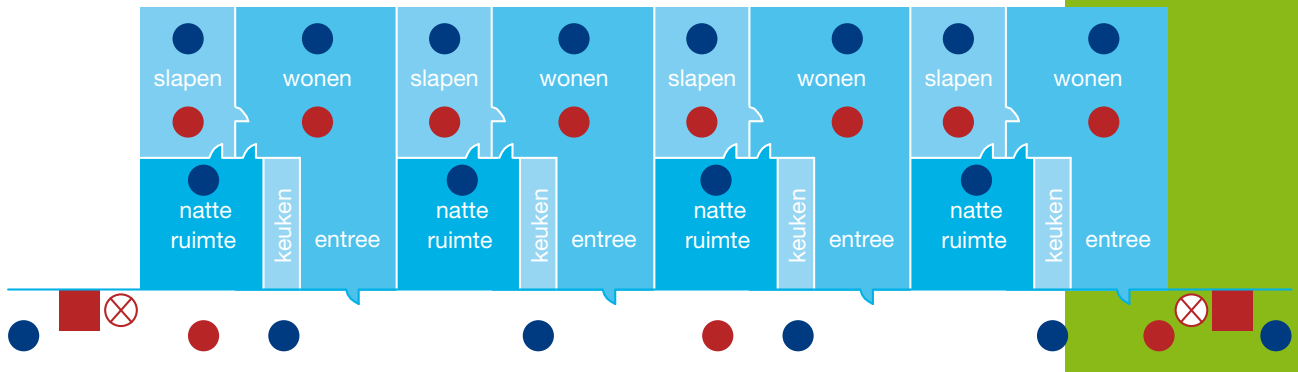
Brandveiligheidsniveau III (Brn III) ¹

Volledige bewaking BMI

In dit scenario zal een brand reeds in een smeulstadium ontdekt worden. Daardoor mag aangenomen worden, dat bij dit beveiligingsniveau geen bewoners om zullen komen, echter een onbekend aantal gewonden dient onder ongunstige omstandigheden (bijvoorbeeld wanneer snel een flash-over optreedt) rekening te worden gehouden.

Brandveiligheidsniveau IV (Brn IV)

Volledige bewaking BMI + life safety sprinklersysteem en/of watermiststelsysteem

Ook in dit scenario zal een brand al in een smeulstadium door het brandmeldsysteem ontdekt worden en doorgemeld worden naar een plaats (24 uurpost) van waaruit actie kan worden ondernomen. Door de aanwezigheid van een sprinklersysteem en/of watermiststelsysteem is er een betere beheersbaarheid van vuur, zal het ontstaan van een flash-over niet mogelijk zijn en wordt het CO gehalte in de lucht ten gevolge van de verbranding laag gehouden. Dit komt alle aanwezigen in de zorginstelling ten goede en het is bovendien veiliger redden voor de aanwezige medewerkers (onder meer BHV-ers en/of ZiHv-ers) en in een later stadium voor de brandweer en overige openbare hulpdiensten. Daardoor mag worden aangenomen, dat bij dit brandveiligheidsniveau redelijkerwijs geen personen zullen omkomen, noch zeer ernstig gewond zullen raken.

Leeswijzers

7

- Interne Noodorganisatiestructuur (INO)
Zorginstelling
- Veiligheidskring, veiligheidsketen en
de interne hulpverlening
- Risicodiagram verstoringen zorgsector
- Externe betrokkenen
- Niveaus zelfredzaamheid met duiding
instellingen per categorie

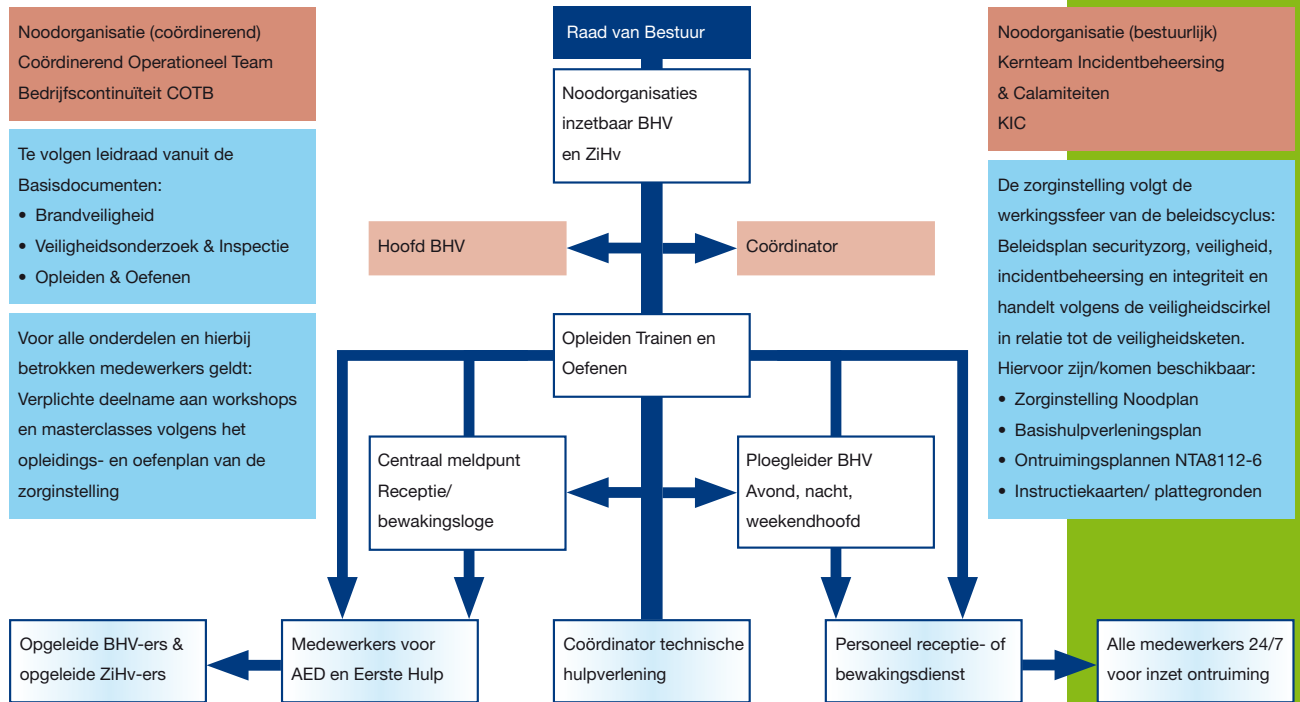
Interne Noodorganisatiestructuur (INO) Zorginstelling

In een dagelijkse gang van zaken is de Raad van Bestuur bestuurlijk verantwoordelijk en geeft de eerste managementlaag leiding aan de organisatie van de zorginstelling (als eindverantwoordelijken). Binnen de zorginstelling kunnen zich incidenten en calamiteiten voordoen. In het onderstaande kader zijn na een risicovaststelling de verstoringen/type scenario's benoemd en dit is uiteraard niet limitatief. In omvang kan er sprake zijn van klein tot zeer groot, tot zelfs een rampsituatie. De Interne Noodorganisatiestructuur (INO) van de zorginstelling is 24/7 bestuurlijk, coördinerend en operationeel beschikbaar en/of inzetbaar. Voor een eerste inzet na een melding van een incident zijn de BHV en/of ZiHv beschikbaar. In het organogram hiernaast is dit weergegeven.

Door de bestuurder en de ondernemingsraad van de zorginstelling zijn vastgesteld: het Zorginstelling Noodplan (ZiNp), een Bedrijfshulpverleningsplan (BHV plan), per gebouw of locatie een ontruimingsplan (NTA 8112-6), de benoemde risico's en de wijze van (her)inrichting van de BHV/ZiHv in kwaliteit en kwantiteit. Indien de

Nr.	Verstoring/type scenario	Nr.	Verstoring/type scenario
1.	Brandmelding	9.	Uitval watervoorziening
2.	Brand/rookontwikkeling	10.	Bommelding/poederbrief
3.	Brand met ontruiming	11.	Dreiging gifwolk
4.	Legionella	12.	In werking treden ZIROP*
5.	Uitval ICT voorziening	13.	Bedreiging met fysiek geweld
6.	Wateroverlast	14.	Gevolg weersomstandigheid
7.	Uitval stroomvoorziening	15.	Uitval gasvoorziening
8.	Gaslek	16.	Ongeval gevaarlijke stoffen

*Uitsluitend algemene ziekenhuizen

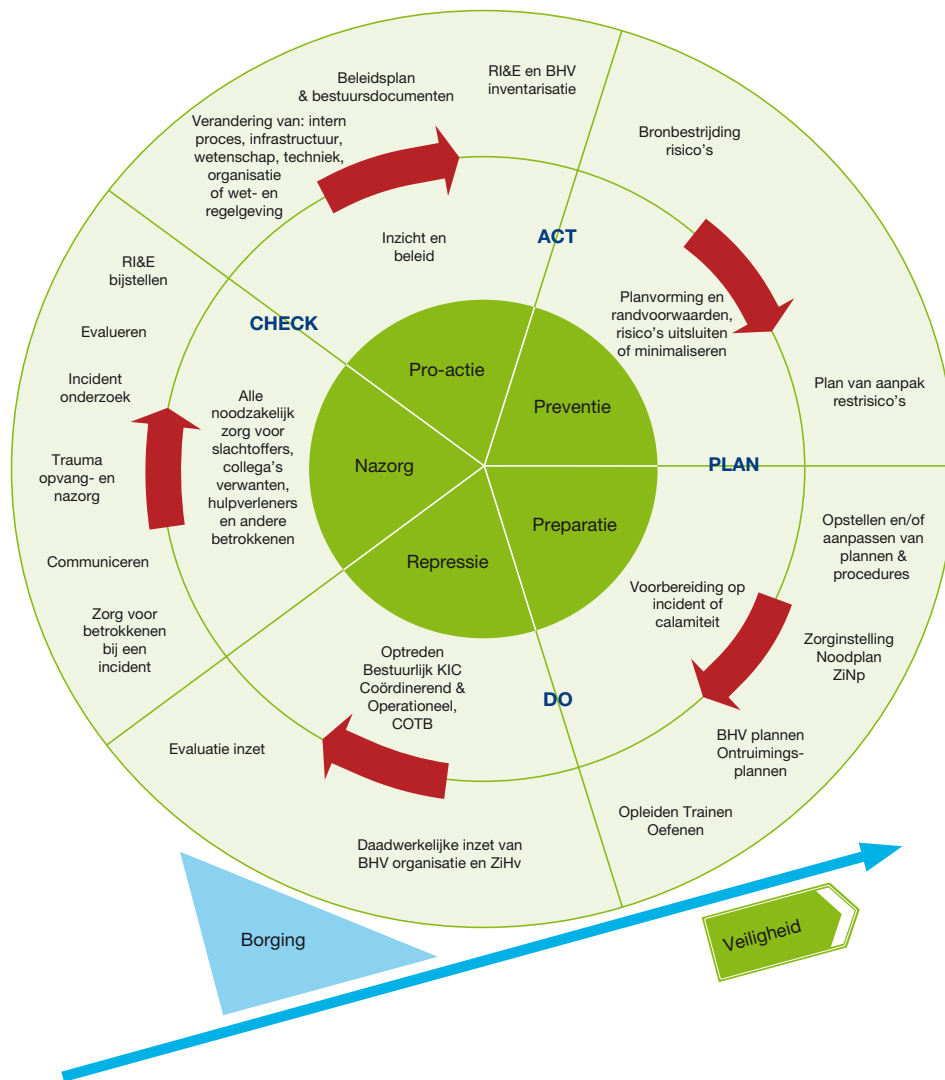
omvang van een incident overstijgend wordt en de zorginstelling met de reguliere middelen de situatie niet kan terugdringen of opheffen, zal de komst en het inzetten van de openbare hulpdiensten van de veiligheidsregio (Brandweer, Politie en GHOR/ambulancezorg), al dan niet bericht door een automatische of mondelinge melding, noodzakelijk zijn. Volgens gemaakte afspraken vindt samenwerking plaats bij een eventuele ontruiming/evacuatie.

Naast de inzetbare interne noodorganisaties BHV en ZHv komt als hoogste gezag als stand-by of ten tijde van een calamiteit binnen de zorginstelling het Kernteam Incidentbeheersing & Calamiteiten (KIC) in zitting. In het verlengde hiervan wordt het Coördinerend Operationeel Team Bedrijfscontinuïteit (COTB) ingezet, als de reeds bestaande maatregelen onvoldoende zijn of in zijn geheel niet voorzien in het beheersbaar houden van (plotseling) optredende situaties of calamiteiten, dan wel een aantasting zijn van of kunnen worden van de bedrijfscontinuïteit van de zorginstelling of onderdelen ervan. Specifieke procedures zijn hiervoor opgesteld. Alle betrokken medewerkers van de zorginstelling dienen via een traject van opleiden, trainen en oefenen zich te bekwamen om bestuurlijk, coördinerend en operationeel sturing te kunnen geven aan een incident of calamiteit en de gevolgen hiervan.

Veiligheidskring, veiligheidsketen en de interne hulpverlening

In de **Pro-actie** fase gaat het om het verkrijgen van inzicht en het formuleren van beleid. Dit inzicht voort uit informatie over de organisatie zelf en vigerende of gewijzigde wet- en regelgeving. Dit dient een continu proces te zijn.

In de **Preventie** fase wordt het verkregen inzicht planmatig aangepakt, waarbij zoveel als mogelijk risico's worden weggenomen. De restrisico's leiden vervolgens tot de oprichting van een interne hulpverleningsorganisatie, zoals BHV en ZiHv.

In de **Preparatie** fase worden de benodigde procedures beschreven en wordt in een Zorginstelling Noodplan (ZiNp) vastgelegd hoe te handelen en met welke organisatie en middelen. De middelen worden aangeschaft en de interne hulpverleningsorganisatie wordt opgeleid/nageschoold/getraind en geoefend.

In de **Repressie** fase zal er bij een incident (of een dreiging daartoe) moeten worden ingezet. Hiervoor zijn beschikbaar: Bestuurlijk, het Kernteam Incidentbeheersing Calamiteiten (KIC), Coördinerend/operationeel, het Coördinerend Operationeel Team Bedrijfscontinuïteit (COTB) en Operationeel, de Bedrijfshulpverlening (BHV) en Zorginstelling Hulpverlening (ZiHv). Indien de restrisico's goed zijn benoemd, zal dit het in praktijk brengen van het geleerde zijn. Elke inzet zal met een evaluatie onmiddellijk na afloop worden afgesloten.

In de **Nazorg** fase zal er mogelijk zorg benodigd zijn voor alle betrokkenen, zowel slachtoffer als hulpverlener. In deze fase dient de organisatie terug te gaan naar haar normale situatie "business as usual". Er dient gecommuniceerd te worden met betrokkenen, medewerkers van de organisatie en mogelijk dient de pers te woord gestaan te worden. Mogelijk dient er een incidentonderzoek (door IbMZ) naar de bronoorzaak te worden opgestart en dit geheel dient geëvalueerd te worden om te kunnen beslissen of een bijstelling van de Risico inventarisatie noodzakelijk is. Gedurende de hele fase dient er aandacht te zijn voor mogelijk opgelopen trauma's en dient hierop gehandeld te worden.

Door de verschillende fases op te nemen in een kwaliteitssysteem (bijvoorbeeld een Veiligheidscirkel) wordt veiligheid deel van de gangbare processen binnen de zorginstelling. Vooral over de borging dienen goede afspraken te worden gemaakt.

Risicodiagram Verstoringen Zorginstelling

IMPACT

*Uitsluitend algemene ziekenhuizen

Nr.	Verstoring/ Type scenario	Klein	Middel	Groot	Zeer Groot	Alarm IBO/ EBO	KIC / COTB	BHV/ ZiHv
1	Brandmelding							
2	Brand/ rookontwikkeling							
3	Brand met ontruiming							
4	Legionella							
5	Uitval ICT voorziening							
6	Wateroverlast							
7	Uitval stroomvoorziening							
8	Gaslek							
9	Uitval watervoorziening							
10	Bommelding/ poederbrief							
11	Dreiging gifwolk							
12	In werking treden ZiROP*							
13	Bedreiging fysiek geweld							
14	Gevolg weers- omstandigheid							
15	Uitval gasvoorziening							
16	Ongeval gevaarlijke stoffen							

*Uitsluitend algemene ziekenhuizen

Legenda:

IBO = Interne Beveiligingsorganisatie; EBO = Externe Beveiligingsorganisatie; KIC = Kernteam Incidentbeheersing & Calamiteiten; COTB = Coördinerend Operationeel Team Bedrijfscontinuïteit; BHV = Bedrijfs hulpverlening; ZiHv = Zorginstelling Hulpverlening

Externe betrokkenen

Aan : Extern betrokkenen* bij de verbouwingen en de nieuwbouw-
projecten Reinier de Graaf Groep
Betreft : Het verstrekken en het verwerken van relevante gegevens Securityzorg en Veiligheid
Datum : 1 juni 2007

L.S.,

Met regelmaat vindt bij de Reinier de Graaf Groep een verbouwing of nieuwbouw plaats en hierbij zijn vele externebedrijven en instanties betrokken. Op basis van het door de Raad van Bestuur vastgelegd veiligheidsbeleid past het om nu ook richting "externen" bij deze projecten orde op zaken te stellen ten aanzien van de wijze en waarop en wat men aanlevert aan gegevens en tekeningen. De Raad van Bestuur laat zich hieromtrent bijstaan door de veiligheidsadviseur IbMZ en de manager Facilitair Bedrijf Reinier de Graaf Groep, die coördinerend eindverantwoordelijk is voor het uitvoering geven aan het veiligheidsbeleid. In het verlengde hiervan is een (intern) document vastgesteld, namelijk:

"Advisering bij Verbouw en Nieuwbouw Reinier de Graaf Groep betreffende Securityzorg, Veiligheid, Incidentbeheersing en Integriteit"

en de Raad van Bestuur geeft hierbij aan, dat de werkings sfeer ervan gevolgd dient te worden. In het huidige tijdsgewricht geldt dit in het bijzonder voor het specifieke dossier "Totale Brandveiligheidszorg". Leidend hierin zijn het Basisdocument Brandveiligheid en het door het Kabinet onlangs gepresenteerde Actieplan Brandveiligheid. Een nieuw aspect hierbij is het door de Raad van Bestuur vaststellen van het brandveiligheidsniveau per gebouw. Dit beslisdocument wordt gevoegd bij de vergunningsaanvraag en wordt leidend voor de externen. In voorbereiding op het ontwikkelen, het opstellen van het programma van eisen, het voorlopige en het definitieve ontwerp dienen de externe betrokkenen* relevante gegevens te verstrekken en te verwerken. In sommige gevallen kunnen dit de gemeentelijke diensten zijn, zoals Bouw- en Woningtoezicht en de Brandweer. Ook voor het in opdracht bouwen door een woningstichting of andere organisatievorm van een bouwwerk ten gunste van de Reinier de Graaf Groep, zullen vooraf zaken ten aanzien van securityzorg en veiligheid goed geregeld moeten zijn. Concreet betekent dit dus voor alle betrokkenen, dat de te treffen voorzieningen moeten worden aangegeven op de tekeningen en omschrijven moeten zijn in de aan te leveren documenten. Als referentiekaders volgt men naast het Bouwbesluit en het Besluit Gebruik Bouwwerken, het vastgelegde brandveiligheidsniveau.

In de bijlage treft u een overzicht aan van te benoemen aspecten en mogelijk te treffen voorzieningen. Deze lijst is niet limitatief.

Delft, 1 juni 2007

Raad van Bestuur Reinier de Graaf Groep

*Architecten, adviseurs, installateurs, aannemers, overige uitvoerenden, gemeentelijke instanties en nutsbedrijven

Bijlage

Overzicht van te benoemen aspecten en mogelijk te treffen voorzieningen in relatie tot Securityzorg en Veiligheid bij verbouwingen en nieuwbouwprojecten Reinier de Graaf Groep

Algemeen:

Aangeven en beschrijven (legenda) op tekeningen, plattegronden en terreinoverzichten van type functie van het gebouw of delen ervan en van de te treffen voorzieningen. Een aparte bijlage met omschrijving en toelichting van deze voorzieningen.

Ten behoeve van de criminaliteitsbeheersing:

Inbraaksignalerende systemen, noodoproepinstallaties, cameratoezicht - apparatuur, braakwerende en afsluitvoorzieningen, toegangverlenings-systemen.

Ten behoeve van de brandveiligheid:

Bouwkundige aspecten: brandcompartimentering met aanduiding van Weerstand Branddoorslag Brandoverslag (WBDBO), brandwerendheid draagconstructies, zelfsluitende en automatische (schuif) deuren, deurdrangers, vluchtdeuren met draairichting. Doorvoeringen van kabels en kanalen in compartimentswanden, -vloeren en -plafonds.

Installatietechnisch: brandmeldinstallaties, blusinstallaties (Sprinkler en/of Watermistsysteem) kleefmagneetinstallaties, ontruimingsinstallaties, ontgrendelingsinstallaties, overdrukinstallaties, luchtbehandelingsinstallaties, droge stijgleiding, rook- en warmteafvoerinstallaties, brandkleppen, noodverlichting, oriëntatieverlichting, noodstroominstallatie.

Handblusmiddelen: brandslanghaspel, handblusser (type), branddeken.

Aanduiding van de aanwezigheid van: gevaarlijke stoffen, gasleidingen, flessengasinstallaties, liftsystemen, roltrappen, verwarmings- en kooksystemen.

Delft, 1 juni 2007

Niveaus zelfredzaamheid met duiding instellingen per categorie

Er is in het onderzoek een onderscheid gemaakt in vijf verschillende niveaus van zelfredzaamheid. Dit kan gebruikt worden om gebouwen/organisaties in te delen in verschillende categorieën. Het gaat dan om vijf verschillende categorieën waarin de risico's die in de organisatie aanwezig zijn zullen verschillen. De duiding van de instellingen die in elke categorie thuis horen wordt hieronder verder uitgewerkt.

Categorie I: Instellingen waar bewoners, patiënten en cliënten tot zelfredzaamheidgroep 1 (zelfredzaam) behoren

Kenmerkend is dat mensen in dit type zelfstandig wonen en zij zelf verantwoordelijk zijn voor de eigen woonsituatie. In deze woonsituatie kan tijdelijk of langdurig zorg worden verleend. Dit zal primair thuiszorg op afspraak zijn. Kleinschalige zorgvoorzieningen in de wijk vallen ook onder dit type gebouw indien zij in schaal niet veel groter zijn dan een normale woning.

1. Woningen en woongebouwen (in eigendom of met eigen 'zeggenschap over de voordeur', zoals huurwoningen) waar bewoners zelfstandig leven en incidenteel hulp op maat ontvangen.
 - normale woningen
 - aangepaste woningen (levensloop bestendige woningen, 0-treden woningen en geclusterde woonvoorzieningen)
2. Spreekuurafdelingen en kleinschalige gezondheidszorg voorzieningen met een zeer toegankelijke, laagdrempelige opzet, gelijkend op winkels of kantoren.
 - dokters- en tandartspraktijken
 - instituten voor fysiotherapie (en dergelijke)

Categorie II: Instellingen waar bewoners, patiënten en cliënten tot zelfredzaamheidgroep 2 (verminderd zelfredzaam) behoren

Kenmerkend is dat mensen in dit type ten minste gedeeltelijk onder verantwoordelijkheid van een zorginstelling wonen of verblijven. Zorgvoorzieningen zijn in deze groep meer prominent aanwezig (soms op afstand, soms permanent in de nabijheid). Zorg kan hier de vorm van verzorging en van verpleging hebben.

1. Woningen en woongebouwen, waarin het wonen is gekoppeld aan een variërende mate van verzorging, waar een zorgaanbieder verantwoordelijk is voor ten minste een deel van de zorg.
 - woon-/zorgcomplexen
 - vormen van begeleid wonen en groepswoningen
 - ouderinitiatieven
 - kleinschalige voorzieningen
2. Behandelingsomgevingen voor extramuraal zorg zonder verblijfsfunctie.
 - dagactiviteitencentra
 - gespecialiseerde klinieken met dagbehandeling
3. Instellingen voor het verblijf van kinderen onder de 6 jaar.
 - kinderdagverblijven
 - peuterspeelzalen
 - primair onderwijs (< 6 jaar)

Categorie III: Instellingen waar bewoners, patiënten en cliënten tot zelfredzaamheidgroep 3 (zelfredzaam, na handeling) behoren

Kenmerkend is dat de mensen in dit type zelfredzaam zijn, maar dat ze zonder een bepaalde handeling niet zelf kunnen vluchten. Het gaat dan om gebouwen die een celfunctie hebben.

Binnen dit type kan er nog weer een volgende onderverdeling gemaakt worden:

1. Gebouwen waarin mensen zijn opgesloten die misdrijven hebben gepleegd;
 - gevangenissen
 - huizen van bewaring
 - forensisch psychiatrische kliniek (TBS)
 - jeugdinstellingen
2. Gebouwen waarin mensen zijn opgesloten die ervan worden verdacht misdrijven te hebben gepleegd;
 - huizen van bewaring
 - cellen(complexen) in politiebureaus
 - ophoudruimten in politiebureaus

3. Gebouwen waar men in afwachting van uitzetting uit Nederland verblijft;
 - speciale opvang- en uitzettingscentra voor asielzoekers en bolletjesslikkers (met inbegrip van celcontainers en detentieboten)
 - passantenkamers in politiebureaus
4. Gebouwen waar mensen voor korte tijd verblijven in afwachting van hun voorgeleiding;
 - wachtcellen en dergelijke in gerechtsgebouwen
5. Gebouwen waarin mensen (voor korte tijd) verblijven die bepaalde regels van de krijgsmacht hebben overtreden;
 - militaire penitentiaire inrichting
6. Gebouwen waarin mensen worden verpleegd en zijn opgesloten, omdat zij gezien hun geestelijke gesteldheid tegen zichzelf moeten worden beschermd;
 - (forensisch) psychiatrische klinieken
 - verslavingsklinieken.

Categorie IV: Instellingen waar bewoners, patiënten en cliënten tot zelfredzaamheidgroep 4 (niet zelfredzaam) behoren

Kenmerkend is dat mensen in dit type geheel onder verantwoordelijkheid van een zorginstelling of verpleeginrichting wonen of verblijven. Met uitzondering van de verzorgingshuizen is men in de gezondheidszorginstellingen in dit type aangewezen op intensieve verpleging.

1. Woon- en verblijfsomgevingen waarin wonen of het verblijf is gekoppeld aan verzorging en een instelling verantwoordelijk is voor het gebouw en het grootste deel van de zorg. Voor opname in dit soort zorgvoorziening is een indicatiestelling noodzakelijk.
 - woon-/zorgcentra
 - verzorgingshuizen
 - instellingen voor langdurige geestelijke gezondheidszorg, lichamelijk, geestelijk, zintuiglijk en/of verstandelijk gehandicapten
2. Behandelingsomgevingen met verblijfsfunctie voor niet aan bed gebonden cliënten en patiënten.
 - verzorgingshuizen voor ouderen
 - gespecialiseerde klinieken.

Categorie V: Instellingen waar bewoners, patiënten en cliënten tot zelfredzaamheidgroep 5 (niet zelfredzaam, bedgebonden) behoren

Kenmerkend is dat mensen in dit type volledig onder verantwoordelijkheid van een zorginstelling of verpleeginrichting verblijven. Men is hier aangewezen op intensieve verpleging en heeft door conditie, toestand of afhankelijkheid van apparatuur en is voor het ontvluchten van de ruimte afhankelijk van intensieve assistentie door personeel en/of hulpverleners.

1. Verblijfsomgevingen met intensieve verpleging voor kort verblijf of verzorging voor langdurig verblijf, dit laatste met een sterk huiselijk karakter.
 - patiëntenkamers
 - instellingen voor psychiatrie en geriatrie
 - instellingen voor geestelijke gezondheidszorg
 - dagverblijven voor verstandelijk gehandicapten
 - voorzieningen voor verslavingszorg
 - logeervoorzieningen.
2. Laboratoriumachtige behandelingsomgevingen met verblijfsfunctie met een hoog veiligheidsniveau voor aan bed gebonden cliënten en patiënten. Hier vinden intensieve behandeling en verpleging plaats. Dit zijn intramurale instellingen.
 - ziekenhuizen
 - verpleeghuizen
 - gespecialiseerde klinieken.

Gehanteerde literatuur

Ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Directie Brandweer en Geneeskundige Hulpverlening bij Ongevallen en Rampen (2006). *Brandveiligheidsvisie Gezondheidszorg*. Handreiking Brandweer, Beleidsadvies. Concept v1.3.0

Bijlagen

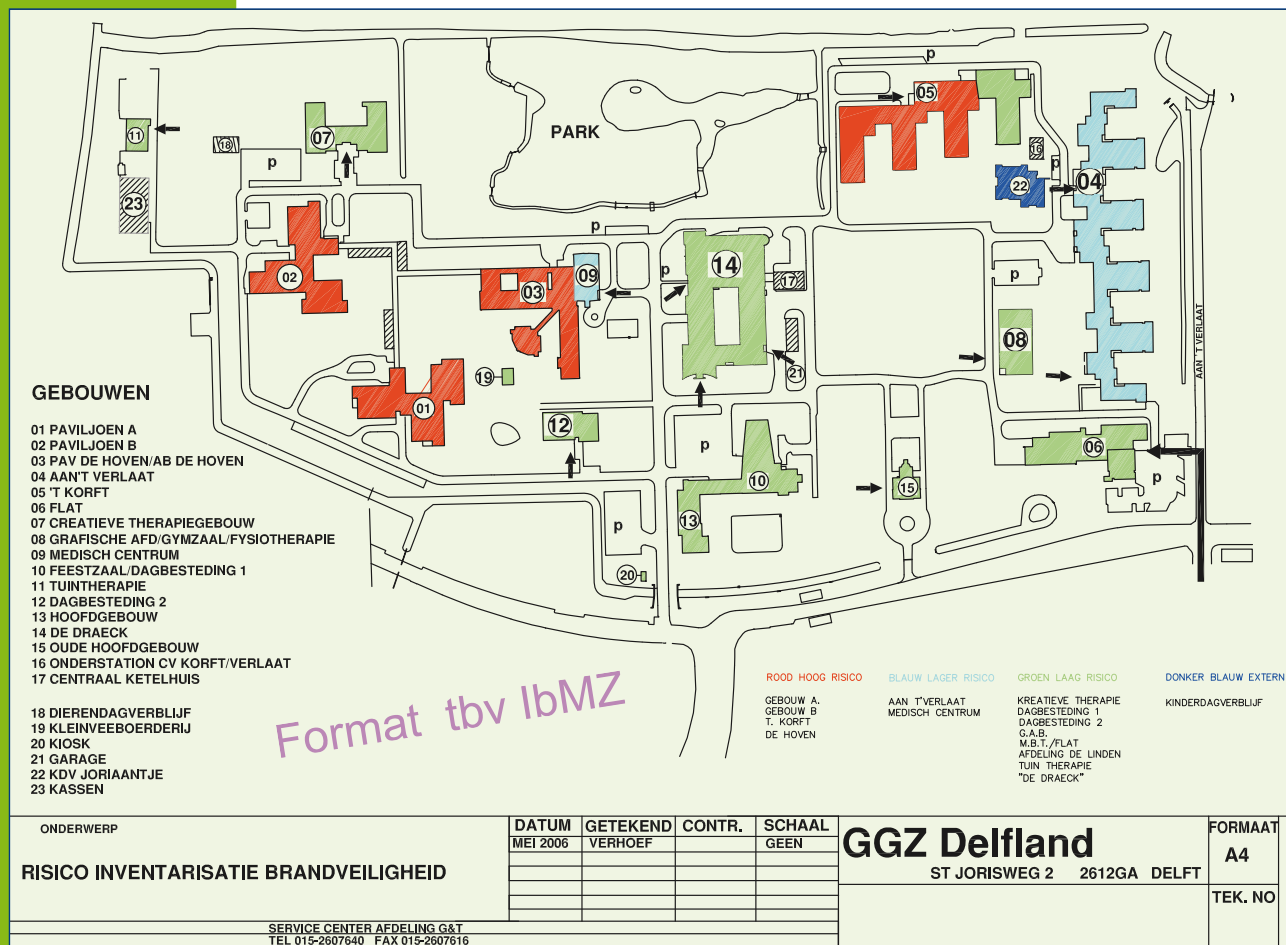
8

- Voorbeeldplattegrond met risico aanduiding in de gebouwen
- Overzichtslijst zorggebouwen met specificaties
- Relevante wet- & regelgeving, informele & interne regelgeving
- Overzicht betrokkenen en verantwoordelijkheden binnen de zorginstelling
- Overzicht opkomsttijden brandweer
- Collage van dia's presentatie bestuurscongres zorgsector

Voorbeeldplattegrond met risico aanduiding in de gebouwen

Overzichtslijst zorggebouwen met specificaties

Locaties lidinstellingen IbMZ

<naam>

Specificatie m.b.t. documentenboek, aansluitingen, certificering, Gebruiksvergunning en NTA 8112-6 ontruimingsplan

Aantal gebouwen									
Brandcompartimentsklasse A, B, C of D									
Blusinstallatie									
NTA 8112-6 Ontruimingsplan									
BMI en/of blusinstallatie Gecertificeerd									
Brandmeldinstallatie (BMI)									
Vlgs Nieuwbouw (NB) of Bestaande Bouw (BB)									
Gebruiksvergunning (Ja, Nee of nvt)									
Aansluiting op Particuliere Alarmcentrale, nummer									
Aansluiting op meldkamer, codenummer									
Vastgesteld Brandveiligheidsniveau Basisniveau BN en Niveau 1, 2, 3 of 4									
Aansluitnummer Regionale Alarmcentrale									
Documentenboek "Besluit brandveilig gebruik bouwwerken" aanwezig									
Plaats									
PC									
Adres									
Omschrijving									
Object no									

Relevante wet- & regelgeving, informele & interne regelgeving

Wetgeving toelating	<ul style="list-style-type: none"> • Wet Toelating Zorginstellingen (WTZi) • WTZi uitvoeringsbesluit, beleidsvisie, beleidsregels • WTZi bouwregime, bedrijfsvoering
Wet kwaliteitseisen	<ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteitswet zorginstellingen (WKZ) • WKZ verantwoorde zorg, gericht beleid, kwaliteitssystemen, jaarverslag
Arbowetgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Arbeidsomstandighedenwet 2007 (Arbo-wet) • Arbocatalogus Zorgsector (i.o.) • Arbeidsomstandighedenbeleid (Arbo-beleid) • Inventarisatie en evaluatie risico's • Voorlichting en onderricht • BHV plan> inrichting/ instandhouding BHV/ZiHv
Bouwwetgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Woningwet • Bouwbesluit 2003 >> bouwvergunning • Regeling Bouwbesluit 2003 • Bouwverordening van gemeente van vestiging • Besluit brandveilig gebruik bouwwerken 1 november 2008 >> Gebruiksbesluit
Brandweer- en veiligheidsregio wetgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Brandweerwet 1985 (Bw) • Wet rampen en zware ongevallen (WRZO) • Verordening brandveiligheid en hulpverlening • Wet Veiligheidsregio's (VR) >> maart 2010
Algemeen Maatregel van Bestuur Interne hulpverlening	<ul style="list-style-type: none"> • Op basis van Woningwet, Wet Veiligheidsregio en Arbo-wet per eind 2010 AMvB om interne of basishulpverlening te regelen voor niet-werknemers
Beveiligingswetgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Wet Particuliere Beveiliging en Recherchebureau's • Interne responseorganisatie (receptie/bewaking) ivm registratie en opleidingsgraad uitvoeren beveiligingswerkzaamheden
Milieuwetgeving	<ul style="list-style-type: none"> • Wet Milieubeheer • Gevaarlijke stoffen onder andere operatiegassen

Brandbeveiligingsconcepten en visie brandveiligheid ministerie BZK	<ul style="list-style-type: none"> • Brandveiligheidsconcept Gezondheidszorg 1992 en voorstel 2007 • Bedrijfshulpverlening 1992 • Visie op brandveiligheid (overheid, kenniscentra en beroepsgroepen) >03-2009
Normeringen, regelingen, e.d.	<ul style="list-style-type: none"> • NEN 4000 Bedrijfshulpverlening • NTA 8112-6 leidraad ontruimingsplan
Security en Veiligheidsbeleid ontwikkeld door en beschikbaar via lbMZ	<ul style="list-style-type: none"> • Beleidsplan Securityzorg, Veiligheid, Incidentbeheersing en Integriteit • Eindverantwoordelijkheid per specifiek dossier met toedeling • Procedure advisering bij verbouw en nieuwbouw • Basisdocument Brandveiligheid (oa vaststellen brandveiligheidsniveau) • Basisdocument Veiligheidsonderzoek & Inspectie (meerjarig programma) • Basisdocument Opleiden & Oefenen (Zorginstelling Hulpverlening ZiHv)
Zorgbrede Governancecode	<ul style="list-style-type: none"> • Verantwoording aan stakeholders • Taak en werkwijze Raad van Bestuur & Raad van Toezicht • Verantwoordelijk voor veiligheid, beheersen van risico's en het "in control" zijn en het hiervoor verkrijgen van een conformiteitsverklaring (lbMZ)
Burgerlijk Wetboek art.7:658 BW Zorgplicht art.7:611 BW Goed werkgeverschap. Art. 6:174, lid 1	<ul style="list-style-type: none"> • De werkgever is verplicht de ruimten zodanig in te richten en te onderhouden, maatregelen te treffen, aanwijzingen te verstrekken redelijkerwijs nodig om te voorkomen, dat de werknemer bij het werken schade lijdt • De werkgever en de werknemer zijn verplicht zich als goed werkgever en een goed werknemer te gedragen • De bezitter van een opstal die niet voldoet aan de eisen die men daaraan in de gegeven omstandigheden mag stellen en daardoor gevaar voor personen of zaken oplevert, is wanneer dit gevaar zich verwezenlijkt, aansprakelijk
Wetboek van Strafrecht art.158	<ul style="list-style-type: none"> • Hij aan wiens schuld brand, ontploffing of overstroming te wijten is, wordt gestraft: <ol style="list-style-type: none"> 1. met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden of geldboete van de vierde categorie, indien daardoor gemeen gevaar voor goederen ontstaat; 2. met gevangenisstraf van ten hoogste een jaar of geldboete van de vierde categorie, indien daardoor levensgevaar of gevaar voor zwaar lichamelijk letsel voor een ander ontstaat; 3. met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren of geldboete van de vierde categorie, indien het feit iemands dood ten gevolge heeft

Overzicht betrokkenen en verantwoordelijkheden binnen de zorginstelling

Betrokkenen binnen een ziekenhuis	Verantwoordelijkheden
Raad van Bestuur	Bestuurlijk voor het geheel binnen de zorginstelling en aan organisatorische en materiële voorzieningen
Clustermanager en medisch clustermanager zorg	Eindverantwoordelijk voor: <ul style="list-style-type: none"> • medische en verpleegkundige zorg • de werkomstandigheden en personeelsbeleid • het verstrekken van alle relevante informatie onderhoud/goedkeuring/certificering op de afdeling apparatuur, technische/bouwkundige systemen en voorzieningen middels coördinatie en contractafspraken met ondersteunende diensten (FAB, P&O, FFB, I&A, Cluster zorg medisch ondersteunend) en met leveranciers • specifieke opleidingen/oefenen brandveiligheid
Teamleiders afdelingen	Verantwoordelijkheid in functie als “spil van de dag” op de afdeling voor: <ul style="list-style-type: none"> • de complete gang van zaken • de verpleegkundige zorg, de werkomstandigheden • ziet toe voor aanvang van de dienst middels een checklist apparatuur en systemen op een maximale bedrijfscontinuïteit • het direct optreden (op basis van verkregen bevoegdheid) en de werkzaamheden op de afdeling te onderbreken of te beëindigen ivm een brandonveilige of onverantwoorde situatie. Treedt hierna in overleg met de clustermanagers zorg voor toelichting en bepaalt de doorstart van de werkzaamheden of een gedeelte hiervan

Medische specialisten	Eindverantwoordelijk voor: <ul style="list-style-type: none">• het medisch handelen en welzijn van de patiënt op basis van beroepseed en WGBO
Verpleegkundigen, verzorgenden en overige medewerkers	Verantwoordelijk binnen de functie voor de brandveiligheid op de afdeling en op gezag van de teamleider ondersteunen bij een brandalarmsituatie
Manager Facilitair Bedrijf (FAB)	Eindverantwoordelijk voor: <ul style="list-style-type: none">• het dossier Totale Brandveiligheidszorg• NTA 8112-6 ontruimingsplan• interne responseorganisatie zoals bedrijfshulpverlening en receptiedienst/bewaking• COTB, Coördinerend Operationeel Team Bedrijfscontinuïteit
Manager PO&O	Eindverantwoordelijk voor: <ul style="list-style-type: none">• het dossier Arbeidsomstandigheden• Opleidingsjaarplan• Risico inventarisatie en evaluatie
Veiligheidsadviseur	Verstrekken van adviezen, instellen veiligheidsonderzoek

Overzicht opkomsttijden brandweer

Tijdschijf	Normtijd	Gebruiksfunctie als bedoeld in het Bouwbesluit 2003
A	5 min	Winkelfunctie met een gesloten constructie, woonfunctie boven een winkelfunctie, celfunctie
B	6 min	Woonfunctie portiekwoning/portieklats en verminderd zelfredzamen
C	8 min	Overige woonfuncties, winkel, gezondheidszorg, onderwijs, logiesfuncties en kinderdagverblijf
D	10 min	Kantoor, industrie, sport, overige bijeenkomst, overige gebruiksfunctie
E	18 min	Maximale opkomsttijd

De tabel voor opkomsttijden van de brandweer zoals opgenomen in de Wet Veiligheidsregio (06-2010)

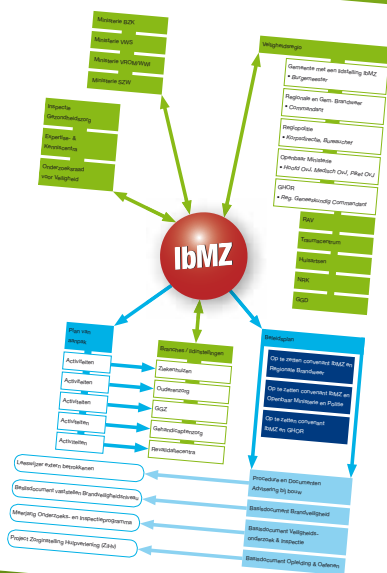

“Het nieuwe denken over en het besturen van de Brandveiligheid in de Zorgsector”

Samenwerkingsverband
Incidentbeheersing
Management Zorginstellingen
(IbMZ)

- Het ondersteunen van het Bestuur van de lidinstellingen in referentie met de Zorgbrede Governancecode
- Het ontwikkelen van de beleidskaders voor de hoofdaandachtsgebieden
- Beleidsplan, Adviesprotocollen, Basisdocumenten en Convenanten (zgn. boardroom-papers)

Hoofdaandachtsgebieden:

Securityzorg
Veiligheid
Incidentbeheersing
Integriteit

Eerste managementlaag in de zorginstelling is eindverantwoordelijk voor alle materiële en organisatorische voorzieningen brandveiligheid volgens de risico gebaseerde benadering

- Voorbereidingsplan
- Uitvoeringsplan
- Instandhoudingplan

Specifiek Dossier

Totale Brandveiligheidszorg

waarin opgenomen:
de materiële en organisatorische voorzieningen

De totalen van binnenbranden en schadebedragen in gebouwen gezondheidszorg in Nederland

Aantal branden

2005: Totaal 874
2006: Totaal 882
2007: Totaal 1100
2008: Totaal 907

Totaal schade

2005: € 6.848.000
2006: € 6.199.000
2007: € 84.797.000
2008: € 18.450.000

Bron: CBS

Bestuursmethodiek IbMZ zet in op:
Beleidsmatige verankering van het brandveiligheids denken tot en met het besluiten

Bestuurder van de zorginstelling "verdient" bij het "in control" zijn hiervan jaarlijks de conformiteitsverklaring van IbMZ

De Refentiekaders

- Eigen geformuleerd beleid en overheidsregelgeving
- Interne noodorganisatiestructuur (BHV en ZiHv)
- Vaststellen door bestuurder Brandveiligheidsniveau
- Convenant Zorginstellingen en Regionale Brandweer

Interne Noodorganisatiestructuur (INO) Zorginstelling IbMZ

Eind 2009/begin 2010 nieuwe Algemene
Maatregel van Bestuur om interne
hulpverlening voor niet werknemers te
regelen op basis van doelvoorschriften

Hiervoor is door IbMZ een overzicht
ontwikkeld →

De Brandveiligheidsniveau's

Basisniveau

- Niveau volgens Bouwbesluit & Gebruikbesluit

Brandveiligheidsniveau I

- Vluchtwegbewaking BMI

Brandveiligheidsniveau II

- Vluchtweg- plusbewaking BMI

Brandveiligheidsniveau III

- Volledige bewaking BMI

Brandveiligheidsniveau IV

- Volledige bewaking BMI
+ (life safety) sprinklersysteem

Beslisdocument
vaststellen
brandveiligheidsniveau
door de bestuurder

IbMZ

Interne Noodorganisatiestructuur op de gebieden: Security, Veiligheid, Brandveiligheidsniveau en Inhoud

Beslisdocument vaststellen Brandveiligheidsniveau

Betreft de lidinstelling van IbMZ:
Reinier De Graaf Groep
Locatie/gebouw:
Delt, Reinier de Graafweg (nieuwbouw)
Project:
Nieuwbouw van het ziekenhuis met referentienummer P01.2008/IbMZ/FZ/01
Portefeuillehouder Securityzorg en Veiligheid/Raad van Bestuur:
Drs. D. van Starckenburg RE
Datum: 9 januari 2008

Hierbij stelt ondergetekende vast in referentie met de bestuursmethodieken
"Basisdocument Brandveiligheid en Basisdocument Veiligheidsonderzoek &
Inspectie" en de hierop verstrekte adviezen, zoals opgenomen in het IbMZ
Dossier van genoemd project:

- Het Basisniveau (Bn) en dit in overeenstemming met de
werkingsfeitel van het Bouwbesluit en het Gebruikbesluit
- Brandveiligheidsniveau I (Bn I)
 - Vluchtwegbewaking brandmeldinstallatie
- Brandveiligheidsniveau II (Bn II)
 - Vluchtwegplusbewaking brandmeldinstallatie
- Brandveiligheidsniveau III (Bn III)
 - Volledige bewaking brandmeldinstallatie
- Brandveiligheidsniveau IV (Bn IV)
 - Volledige Bewaking brandmeldinstallatie →
Sprinklersysteem en/of Watersysteem

Naam:

Handtekening:

IbMZ: Inhoudbeveiliging Management Zorginstellingen
Specifiek Domein: Verhuur/Verhuur

Zorginstellingen IbMZ & De Regionale Brandweer Haaglanden

- Samenwerken, kennisdelen en oefenen
- Basisdocument Brandveiligheid
- De brandveiligheidsniveau
- Zorginstelling Hulpverlening (ZiHv) en Basishulpverlening (BHV)
- Documentenboek Bouwbesluit & Besluit Brandveilig Gebruik Bouwwerken
- Ontruimingsplan NTA 8112 Gezondheidszorggebouwen
- Het verstrekken/verwerken relevante gegevens bij verbouw en nieuwbouw
- Assistentieverlening aan de zorginstelling
- Controle & Handhaving
- Plan IBO en IBO

Tijdschijf	Normtijd	Gebruiksfunctie als bedoeld in het Bouwbesluit 2003
A	5 min	Winkelfunctie met een gesloten constructie, woonfunctie boven een winkelfunctie, celfunctie
B	6 min	Woonfunctie portiekwoning/portieklats en verminderd zelfredzamen
C	8 min	Overige woonfuncties, winkel, gezondheidszorg, onderwijs, logiesfuncties en kinderdagverblijf
D	10 min	Kantoor, industrie, sport, overige bijeenkomst, overige gebruiksfunctie
E	18 min	Maximale opkomsttijd

De tabel voor opkomsttijden brandweer zoals opgenomen in de AMvB van de Wet Veiligheidsregio (06-2010), dus ter plaatse!

Concluderend

- Zorgaanbieder verantwoordelijk
- Bestuurlijke aanpak en regie
- Vaststellen brandveiligheidsniveau, het "in control" zijn
- Op risico gebaseerde benadering en voorbereiding
- Groter bewustzijn alle betrokkenen bevorderen
- Interne Noodorganisatie (INO) met o.a. ZiHv
- Verwerven benodigd kennisniveau, trainen en oefenen
- Publiek private samenwerking aangaan (Convenant)

Invulling geven aan het nieuwe denken over en het besturen van de Brandveiligheid in de Zorgsector betekent:

Keuzes maken en besluiten

Colofon

Auteur

Fred Zaaijer

Ontwerp en opmaak

ONTWERPERS DIE MEEDENKEN.NL

Druk

DRUKKERS DIE MEEDENKEN.NL

Foto van de auteur

Martin van Rooij

IbMZ® Incidentbeheersing Management Zorginstellingen

Postbus 5012
2600 AD Delft
telefoon 015-2603866
e-mail ibmz@planet.nl

IbMZ Joint kenniscentrum securityzorg, veiligheid, incidentbeheersing en integriteit

Over de auteur

Fred Zaaijer MSec RHB

Fred Zaaijer (59) is dit jaar al negenendertig jaar werkzaam binnen het werkveld van securityzorg en veiligheid. Sinds 1979 bekleedt hij leidinggevende veiligheidsfuncties binnen zorginstellingen en deelt hij zijn kennis op zeer actieve wijze met vele vakgenoten. Informeert en communiceert hierover met de bestuurders en leden van de eerste managementlaag binnen de zorginstellingen, Maar ook de politiek en het landelijke bestuur maakt hij regelmatig deelgenoot van de veiligheidsproblematiek in de Nederlandse zorgsector. In het bijzonder met het dossier totale brandveiligheidszorg.

Als adviseur van toezichthouders en bestuurders in de zorg is Fred Zaaijer thans actief voor het Samenwerkingsverband Incident Beheersing Management Zorginstellingen (IbMZ), een initiatief van de Reinier de Graaf Groep Delft en waarvan hij bovendien medeoprichter is geweest. Als hoofd van dit “joint kenniscentrum securityzorg, veiligheid, incidentbeheersing en integriteit” legt hij zich in het bijzonder toe op het geven van masterclasses in het kader van incident- en crisismanagement.

Voorts is Fred Zaaijer initiatiefnemer en beheerder van het convenant Zorginstellingen Haaglanden, en de Regionale Brandweer en betrokken bij de beleidsadviescommissie van het programma Maatschappelijke Veiligheid van het Nederlands Normalisatie Instituut. Verder is hij lid namens de zorgsector van de Commissie Criminaliteitsbeheersing van VNO-NCW, en schroomt hij niet om zich binnen de hoogste politieke kringen op te dringen om te pleiten voor een pragmatische aanpak van de verschillende veiligheidsproblemen in de samenleving. Met beleid, maar toch vooral met gebruik van gezond verstand.

Met het schrijven door Fred Zaaijer van deze Bestuursmethodiek Brandveiligheid Jeugdzorg & Zorginstellingen voor Toezichthouders en Raden van Bestuur is er een afronding gekomen van een periode van drie jaar waarin het ministerie van VWS betrokken is geweest in het kader van het Actieprogramma Brandveiligheid bij vijf regionale congressen en tot slot een bijeenkomst heeft gehouden voor zorgbestuurders, burgemeesters en brandweercommandanten.

Wegens zijn buitengewone en belangeloze inzet voor de veiligheid en in het bijzonder voor de zorgsector in Nederland is Fred Zaaijer op 21 december 2009 voor al zijn verdiensten bekroond met het door de Haagse burgemeester Jozias van Aartsen opspelden van de versierselen behorende bij het Ridderschap in de Orde van Oranje Nassau.

Voor verdere informatie:

IbMZ® Incidentbeheersing Management Zorginstellingen

Postbus 5012
2600 AD Delft
telefoon 015-2603866
e-mail ibmz@planet.nl

IbMZ Joint kenniscentrum securityzorg, veiligheid, incidentbeheersing en integriteit